

informační servis č.43

CENA 2 Kčs

NEZÁVISLÉ TISKOVÉ STŘEDISKO 22.1.1990

časopisu sport

Masové konzervy nestačí (rozhovor o pomoci rumunským krajanům)
v listě : StB - příliš velké mlčení • Nemocná společnost
• Ještě ke spartakiádě • Neznámý Tibet • Čistá jako Illie • atd

CO CHYSTÁME?

(druhý ročník časopisu Sport)

V prvním letošním čísle IS (37) jsme redakčním článkem uvedli do souvislosti postavení NTS a zvláště časopisu SPORT v kontextu naší žurnalistiky. Snažili jsme se podat přímou návaznost tohoto listu, vycházejícího v loňském roce samizdatově, a Informačního servisu. SPORT si vydobyl značné renomé, ale přesto byla jeho čtenářská obec přes tehdejší relativně vysoký náklad (cca 2500 kusů) omezená. Informační servis si také již získal stále odběratele, ale v nových podmínkách se tyto okruhy čtenářů nekryjí. Tím lze vysvětlit, že se někteří z nich podivují chystanému ukončení IS a naše odkazy na SPORT v každém čísle chápou zřejmě jako nezávaznou reklamu. Tedy ještě jednou: Informační servis byl produktem revoluce, doby, která si žádala informace. Ty nás však nyní zaplavují prakticky ze všech sdělovacích prostředků a dnes podle našeho názoru uzrál čas spíše na jejich reflexi a díky tomu na vyjasňování názorů a stanovisek. A právě zde je (stejně jako již loni byl) terén SPORTu.

Výše zmíněná kontinuita bude nyní působit obráceně. Jestliže Informační servis byl výsledkem naší připravenosti a zkušeností z práce v podzemí, pak chystaný nový ročník SPORTu odrazí i naše současné poznatky ze dvou měsíců demokratizace. A právě v tomto ohledu nám připadá titul SPORT více než opodstatněný. V období převlékání kabátů a veletočů je totiž zapotřebí určitý

odstup, sřízlivý pohled na adoraci veřejší opozice, ale především autenticita. Jde nám o to, aby nevypřchal demokratický duch prvních dnů revoluce, aby se nevytvářela nová vládnoucí vrstva s monopolem názoru. Nadále však existují i témata, která nezpracovává oficiální, a po pravdě řečeno ani neoficiální tisk. Máme na mysli nejasnosti kolem StB, "špióny" v našich věznicích apod. Tedy opět ve stylu loňského SPORTu.

V neposlední řadě je tu záležitost techniky a jejího postupného zvládní. Jak si pravidelní čtenáři všimli, měnil se vzhled našeho listu (v návaznosti na obsah) od informačního bulletinu po časopis poměrně vyhraněného charakteru. Už dnes tedy můžeme říci, že co se obsahu, rozsahu a grafické úpravy týče, nebude se připravovaný SPORT výrazně lišit od té podoby IS, jakou máte před sebou. Ke změnám dojde v periodicitě (jednou namísto dvakrát týdně, což uplatníme již od února v rámci IS), kvalitě papíru a sešití časopisu. Nejsme pochopitelně zavedený podnik, dosud nám schází smluvně zajištěná tiskárenská kapacita, takže případné technické změny nemůžeme vyloučit. Pokud se ale budete ptát na další budoucnost našeho listu, tak tedy od února jednou týdně IS časopisu SPORT a od března SPORT - nikoliv změna obsahu či pojetí, ale především náš hlavní úkol: spoluvytvářet veřejné mínění. (red)

STB - PŘÍLIŠ VELKÉ MLČENÍ

Otázce rozpuštění Státní bezpečnosti je věnována zasloužená pozornost. Bohužel veřejnost není téměř informována, jaké kroky jsou podnikány, a nikdo není schopen vysvětlit, proč jsou podnikány tak pomalu. Což dokumentuje vystoupení ministra Sachera z minulého týdne, který podal informace téměř totožné s informacemi náměstka ministra Průši, které dal NTS 28.12.1989. Uběhly tedy tři týdny a nic by se cokoli změnilo.

Liknavost v řešení otázky co dál s StB je často vysvětlována neproniknutelností jejich struktur. Slyšel jsem dokonce názor, že neopatrné kroky přinutí přejít některé složky StB, o nichž není v podstatě nic známo ani ministru FMV, do ilegality, názor, že bude nutné pronikat do těchto složek pozvolna, odhalovat je a teprve potom podnikat kroky k jejich likvidaci nebo reorganizaci. Můj názor je totožný s názorem té části veřejnosti, která nám posílá své podněty k těmto otázkám. Čas nehraje pro ty, kteří chtějí StB reorganizovat nebo zrušit, ale pro ty, kteří chtějí její složky zachovat, byť pod jinou firmou, ale dokonce i pro ty, kteří by byli ochotni uvažovat o přechodu do ilegality.

Jaká je tedy současná situace. Byla zastavena práce odboru vyšetřování a odboru boje s vnitřním protivníkem. Odbor ochrany státních a ústavních činitelů má být převeden pod ministerstvo obrany. Ještě však zbývá deset odborů Státní bezpečnosti, o jejichž stavu a práci není veřejnosti nic známo. Bohužel v podstatě ani o jejich existenci.

Nejhůře proniknutelné budou zřejmě tři odbory - rozvědka, kontrarozvědka a vojenská kontrarozvědka. Je do

jisté míry pochopitelné, že rozvědka a kontrarozvědka existovaly a budou existovat jako protipóly i mezi spřátelenými a demokratickými zeměmi. Problém je v tom, že nikdo netuší, jakými nitkami jsou zmíněné odbory provázány například se sovětskou KGB a nakolik a jakým způsobem budou schopny spolupracovat s představiteli nové vlády, kteří budou k řízení jejich práce určení. A jak budou ochotny pracovat způsobem odlišným od své dřívější praxe. Veřejnost však zatím nebyla informována, zdali se vůbec pracuje na změnách, jež by v přípustné míře odhalovaly práci těchto odborů. A už vůbec není vysvětleno, proč je vojenská kontrarozvědka podřízena ministerstvu vnitra a nakolik je duplicitní s civilním odborem.

Nic víc není známo ani o dalších odborech - sledování, technika, vnitřní politická osvětlová správa, letka, ekonomie, Slovensko a boj s terorismem. Nakolik jejich práce podléhá státnímu tajemství, dokáží posoudit spíše odborníci, ale aspoň rámcový obraz jejich činnosti měl být znám už dávno. Opět - pokud už odpovědní činitelé pracují na reorganizaci odborů, neměli by se zahalovat naprostým mlčením, ve veřejnosti tak vzniká dojem, že se neděje vůbec nic. Je samozřejmě pochopitelné, že odhalování a reorganizace činnosti takového monstra jako je StB, není věcí jednoduchou, ale mělo by probíhat za dozoru veřejnosti.

Na výše uvedené a nezodpovězené otázky navazují i dopisy a podněty občanů, které docházejí do KC OF i do naší redakce, týkající se korupce StB, zneužívání pravomoci, podezřelých zmizení osob, místností napojených na odpos

lech a objektů patřících Státní bezpečnosti, jejichž účel není znám. Je pravděpodobné, že některé podněty by se daly vysvětlit velmi jednoduše. Nikdo to však zatím neudělal. Zdá se, že všechny akce v rámci reorganizace StB byly podniknuty pod tlakem veřejnosti a ne z vlastní iniciativy FMV. Je to nakonec pochopitelné. FMV by mělo podnikat kroky, které by vedly k jeho vlastnímu rozpadu. Je tedy nutné položit otázku, kdo a z jakého pověření iniciativu převeze, nebo jak vytvořit kontrolní orgán, který k této práci FMV donutí. Způsob, jakým se zatím pracuje na likvidaci a reorganizaci složek StB, není zatím uspokojivý.

/js/

JEDE SE DÁL

Při té nechutnosti s uveřejněním snímků inženýra Štěpána v deníku Mladá fronta se v paměti vybavila vzpomínka na výrok jednoho novináře. Bylo to v roce 1970, možná o rok dva později. V tom čase se vyhazovalo z práce na běžícím pásu a do redakcí vpochoďovaly "rychlokvašky", mladí novinářští arivisté s obrovskými kusadly, zprvu tragikomičtí. Zmíněný novinář, který nebyl rychlokvaškou a získal si jistou popularitu už předtím (udržel si ji dodnes a snad se dostal i do čítanek), tedy ten novinář se nechal slyšet v tom smyslu, že nemůže opustit své poslání a že novinářem zůstane za každou cenu.

Kdybychom žili v dobách, kdy po chodbách nynější Mladé fronty chodili Heinrich Teweles, Karl Tschupik, Sigismund Blau, Max Brod, Ernst Rychnovský a další, tedy novináři Prager Tagblattu, v letech 1933-38 nejlepších německých novin na světě! Ale takhle! Za sebou jsme měli dvacet let lži a jediný trochu svobodnější týden po 21.srpnu a před sebou... Na tom, co následovalo, se novináři podepsali. Jejich úloha by měla být zkoumána z hlediska škod, které napáchali na všeobecné morálce, svém rodném jazyce apod. Míra odpovědnosti, již ponесou jednotlivci a redakce, bude ovšem asi nestejná.

Zůstaňme u novin a vraťme se k té nešťastné Mladé frontě. To, že Štěpánovy fotografie uveřejnila, nás znechutilo, ale nepřekvapilo. Redakce byla totiž už dlouhá léta stížena nemocí, která se projevovala jakousi pseudojuvenilní rozjívěností a vulgaritou (vzpomeňme např. na titulky). Jinak se Mladá fronta příliš nelišila od jiných. Čtenář se mohl spolehnout, že dostane denní dávku lži naplno, bez předstírání, a zařídil se podle toho. Proto i míra odpovědnosti za oblbování lidí tu bude asi stejná jako u ostatních

služebních novin a její rekognoscace by měla být poměrně jednoduchá.

Jinde to bude složitější. Např. Mladý svět, časopis se zvláštním, monopolním postavením, daným tradicí a souběhem okolností. Tento žurnál podle našeho mínění zkresloval skutečnost mnohem více, protože rafinovaněji, než noviny nebo ostatní, primitivně vedené populární časopisy (Signál, Vlasta, Květy aj.) O metodě toho mnoho nenapíšeme: to by bylo téma pro doktorskou studii na obrozené novinářské škole. Všimli jsme si ale kupř. chytré volených proporcí rubrik "důvěryhodných" a "nedůvěryhodných": závažná psychologická, sexuologická, ekologická aj. témata, někdy i odvážně otevřená v pravidelných rubrikách, sanovala, verifikovala témata politická, ekonomická, svazácká apod. Všimli jsme si také autorské polohy, kterou převzala většina kmenových žurnalistů týdeníku: dostředivé, narcistní šarže, imitující (mnohdy "humorný") nadhled. Všimli jsme si také převládajícího pop-stylu, disko-mluvy nebo jak to nazvat. Zdá se nám, že Mladý svět asi těžce poškodil vkus několika generací. O to ale teď nejde.

Jde o to, že se desetiletí stavěla zeď ze lží a polopravd. Zjistit, jaká byla jeho účast na této stavbě, je důležité pro každého. Pro novináře je to naprosto nutné. Těžko si přece mohou novináři myslet, že je jejich vlastní účast na destilaci lži nepoznamenala. Budou se muset leccos znovu učit. Třeba i to, jak vyslovovat pravdu pravdivě. Mnohým to zatím příliš nejde: prohlédněte si například monotematické číslo Mladého světa o prvních dnech po 17.listopadu (č.51) nebo "Kroniku sametové revoluce", kterou narychlo spíchlí v ČTK. Stále stejný jazyk, stejné grify a manýry. (I)

DISKRIMINOVANÍ?

V mnoha podnicích probíhá často velmi tvrdý boj pracovníků reprezentujících OF s dosavadní strukturou, představovanou zbytky základních organizací KSČ a vedeními podniků, jejichž složení vznikala za podmínek, které si ještě velmi dobře pamatujeme. Staré kádry se brání ze všech sil a koordinační centrum OF v boji proti nim zrovna nepomáhá. Lze tak soudit podle jednoho z posledních prohlášení dr.Pitharta pro tisk, kde jsme se dověděli, že OF by se měla pomalu stahovat z pracovišť. Je možné tušit, jak byla myšlena tato slova, ale pánové z KC si asi vždy nedovedou představit, jakou paseku na některých, především mimopražských podnicích mohou způsobit. Druhá strana totiž každý principiální krok OF označuje za diskriminaci a každý argument je jí dobrý. Např. členové bývalé ZO KSČ při Středočeském krajském kulturním středisku napsali koordinačnímu výboru místního OF rozhořčený dopis, kde jimi hluboce požadavek pracovníků SKKS na zrušení ZO KSČ označují za protidemokratický. Svou dosavadní základní organizaci kvalifikují jako "přinejmenším nevítaného oponenta dosavadních praktik", aniž by si uvědomili, že už svým členstvím tyto praktiky díky mechanismu fungování struktury KSČ významně podporovali. Zároveň požadují likvidaci i OF na pracovišti, jehož činnost údajně narušuje pracovní proces.

Pokud budou z úst představitelů OF vycházet podobná slova, budou mít při použití podobných argumentů podniková OF velmi ztíženou situaci. A přitom jejich úkolem je požadovat některé kádrové a strukturální změny už v zájmu vyšší pracovní efektivity. Příkladem je i otevřený dopis OF zaměstnanců Československých aerolinií hospodářskému vedení ČSA ze dne 12.1., z něhož cituji: "Navrhujeme odstoupení stávajícího vedení ČSA. Hospodářské vedení sestává ze členů jedné politické strany, a to KSČ... Způsob výběru vedoucích pracovníků byl prováděn na základě nomenklatury KSČ... Přechod naší ekonomiky na tržní systém bude vyžadovat ve vedení podniku odborníky a ne pouhé nomenklaturní kádry. Nechceme, aby naše iniciativa byla vykládána jako diskriminování členů KSČ. Současná situace naopak diskriminuje všechny ostatní pracovníky ČSA" (za R.Preuhslera, ing.R.Staněka).

Zamýšlejí se v KC, jak takovým iniciativám pomoci, nebo jsou názoru, že by jejich angažovanost v podobných otázkách komplikovala jejich strategické politické působení? I v druhém případě není, myslím, třeba vydávat pokyny k vyklizení pole.

L.Jakl

NA REHABILITACI NEJSOU PENÍZE

V posledních týdnech mne mnozí bývalí nadřízení i kolegové z pracovišť odborných i z různých vědeckých společností, odkud jsem nedávno či již před léty musela odejít, nabízejí rehabilitaci a znovupřijetí. Někdy jsem měla dojem, že mne chtějí rehabilitovat proto, aby tím sami sobě zlepšili dnešní kádrový posudek, jindy že mám být prostředkem k vyhození někoho dalšího z předchozího místa. Proto jsem na podobné schůze nechodila.

Já jsem si svůj život zvolila svým jednáním stejně, jako si ho zvolili ti, kteří zůstali na fakultách a vědeckých ústavech. Mně se můj život v posledních dvaceti letech docela líbil, byl určitě zajímavější a pro naši kulturu užitečnější než život některých mých kolegů, kteří zůstali na původních pracovištích. Výčitky svědomí určitě nyní nemám já, ale spíše oni. Tak ať rehabilitují sebe sama především ti, kteří zavinili současný stav naší společnosti.

Pak za mnou přišli kolegové z filozofické fakulty, stejně posuzují jako jsem byla já, a nový děkan fakulty, prof. František Černý (zvolený 11. prosince 1989!), nás všechny pozval k jednání krásným osobním dopisem.

Sešli jsme se 12. ledna na FF UK, jen těžko jsme se poznávali. Byli tam o dvacet let zestárlí profesori, docenti, asistenti, celé desítky učitelů scházely, neboť mnozí emigrovali a mnozí již zemřeli. Pozváno bylo 110 lidí, dostavilo se jich 86.

Na sociologicko-statistický rozbor je zatím brzo, a tak jen uvedu, že zatímco po únoru 1948 muselo odejít z FF UK 30 pedagogů, tak po čistkách začátkem 70. let, kdy byl děkanem prof. Karel Galla, odešlo skoro sto padesát vysokoškolských učitelů, počítáme-li do toho i předčasně penzionované a emigranty. V tomto "pogromu" nejsou a nikdy nebudou zahrnuti ti, kteří se nestali a nemohli stát vysokoškolskými učiteli prostě proto, že neodpovídali požadavkům "nomenklatury" a neměli legitimaci KSČ.

Požadavky učitelů propuštěných z filozofické fakulty z politických důvodů přednesl prof. Kašík a požadoval, aby se obnovy fakulty účastnili i propuštění učitelé, měli právo uzavřít pracovní poměr a právo volit a být voleni do akademických funkcí. Později aby byla vypracována a zveřejněna rozsáhlá zpráva o tom, co se vlastně dělo na FF v době, kdy vyhození učitelé dělali topiče, uklízečky, myče oken a měřiče u vodních zdrojů. Pak nás nový děkan prof. František Černý nejen srdečně uvítal, ale i ujistil, že nejdůležitější je co nejrychleji nás všechny včlenit do akademické obce, abychom mohli ihned přednášet a spolupůsobit při proměně fakulty ve svobodné akademické pracoviště. Mimo jiné řekl, že na fakultě působí jako učitelé lidé, kteří tam nepatří ani z hlediska odborného, ani morálního, kteří jim byli "posláni" z OV KSČ, ale nový děkan, jak řekl, nechce po sobě zanechat seznam lidí, kteří odešli v "krátkém řízení", má děs z nových "čistek". Proto nechce zrušit katedry a vypsat konkursy, ale vyzývá nás, abychom "ke studentům promluvíli právě my, vyhození, propuštění, a studentům nabídli dobré přednášky a ti si je mohli zapsat". Pojďte na fakultu, pojďte na jednotlivé katedry, nastupte, chci obklíčit neschopné schopnými, nemorální morálními, a touto formou, teprve během několika

semestrů, přimět ty nemorální, aby sami pochopili, že musí opustit řady akademické obce."

Řekl to hezky. Bohužel v diskusi se zjistilo, že FF UK nemá ani finanční prostředky, z nichž by nově přijaté, rehabilitované učitele platila, ani instrukce od ministerstva školství o dalším postupu a o právním statutu těchto lidí. Akademická svoboda je zadarmo, mám-li však přednášet, musím se na tyto přednášky připravovat a během té doby musím také z něčeho žít. (Alespoň po dobu těch několika let, než ti "nemorální" pochopí, že je morálně žádoucí, aby dobrovolně sami rozvázali pracovní poměr).

Nevím, kdy nemorální pochopí, co je morální, ale vím, že i přesto, že jsem "rehabilitována", vyzývána k návratu do řad učitelů FF UK, musím z něčeho platit činzi.

Čekat a "obklopovat neschopné a nemorální" svým vlivem mohou pouze ti, kteří jsou již v penzi. My ostatní si zatím tento luxus nemůžeme dovolit. Instrukce, jak postupovat, nejsou a peníze také ne.

Opakuje se zde přesně to, co známe z dosavadní dvouměsíční konfrontace nadšených amatérů z občanského fóra s profesionály ze sekretariátů KSČ a Národní fronty. Jedni mají nadšení a morálku, druhí mají budovy, telefony, rotačky, vysoké platy, dobře zařízené místnosti, v nichž se dá dobře "přezimovat". Ti první musejí rychle jednat, ti stávající aparátníci a úředníci mohou čekat. Již jen za toto čekání a pasivní resistenci dostávají platy; a "morální amatéři" je násilím určité z jejich míst nevyhodí. To, co jsem po dva měsíce prožívala na občanském fóru a v Nezávislém tiskovém středisku, se má nyní přenést i na vysoké školy a kodifikovat nejméně do začátku zimního semestru. Mezitím se ti méně morální asi přihlásí do všech možných konkursů a zaměstnání a morální amatéři z občanského fóra, morální disidenti a morální vysokoškolské učitelé se budou divit, že pro ně nikde není místo.

Nabízí se mi tato "kariéra". Žít se jako uklízečka i nadále a při tom přednášet na FF UK zadarmo a obklopovat neschopné a nemorální svým vlivem tak dlouho, až se rozhodnou odejít z míst akademiků. Vypadá to zajímavě. Podobný postup ještě v historii nebyl zaznamenán. Budeme průkopníci.

Chápu, že nový děkan nechce dělat další "prověrky", chápu, že ministerstvo školství nemá peníze, ale myslím si, že snad by mohl ministr vnitra dr. Sacher "vypomoci finančně" ministrově školství a dát mu část peněz z platů teoreticky již propuštěných a rozpuštěných útvarů Státní bezpečnosti. Vždyť jenom na tom, že mne nesleduje a nehlídá StB, musí stát obrovsky ušetřit. Na Uhlovi a Havlovi a rodině Rumlových ušetří ministerstvo vnitra ještě více. Tak ať mi dají jen pětinu toho, co dostávali a snad ještě dostávají mí "vyšetřovatelé" (jeden je major a druhý nadporučík), a pak budu moci já a moji další propuštění kolegové spoluvytvářet akademickou obec, pracovat na koncepci výuky a "morálně ovlivňovat nemorální", a tím je přimět k odchodu.

Nebo mám nadále pracovat jako uklízečka ve Vodních stavbách v Holešovicích a na "vedlejšák" dělat docentku? Poradte mi!

Jiřina Šíková

NEJEN ZKRÁTIT!

Tak vojáci snad budou chodit jen na 18 měsíců. Pro někoho je to vítězství, řada lidí požaduje další zkrácení, ale málokdo si uvědomuje, KDO by měl vůbec rukovat. To, že jsme dlouho měli jednu z největších armád v poměru k počtu obyvatel, nezpůsobovalo totiž jen nesmyslnou délku vojenské služby. Vojenské správy dělaly všechno možné, aby "vyvezly" předepsaný počet branců, a lékaři v odvodních komisích museli zavírat někdy i obě oči, aby nebyli káráni za přílišnou benevolenci. Na vojně jsem zažil kluka se zborcenou nožní klenbou a kostními výrůstky na chodidlech, který nešel snad ani kilometr. Na vojenské správě mu řekli, že rukují slabé ročníky, ve městě je moc marodů a "modré knížky už nejsou". Poslali ho na pět měsíců, to prý vydrží, je to lepší než dva roky. Zažil jsem kluka, který téměř neuměl psát a na dovolenou jel s doprovodem, aby nezabloudil. A spousta lidí s klasifikací "schopen jako knihovník" apod.

Dokonce i plk. Jaroslav Kabeš v Obraně lidu z 9. ledna píše: "Stav nemocnosti nováčků se nezměnil. Téměř 50 procent z nich má různá zdravotní omezení: bez celodenních služeb, bez nadměrné zátěže horních končetin, bez nadměrné zátěže dolních končetin, schopen jako zedník-betonář - bez těžké fyzické práce, schopen jako písař, schopen jako ošetřovatel hospodářských zvířat ... Pokud budeme respektovat tato omezení, bude nejlépe přetvořit naši jednotku na rehabilitační středisko s odbornými zdravotnickými pracovníky, do služeb získat civilní strážné, zrušit téměř všechny vojenské řády a předpisy a také to nejpodstatnější - zbavit nás povinnosti zabezpečovat plný výcvik jednotek ve VVP."

Ironického pisatele nechci ironizovat, naopak - má plnou pravdu. Armáda, která zatím je a asi ještě dlouho bude nutná, by měla k něčemu vypadat. Jenže pan Kabeš si neuvědomuje, že za tohle nemohou vojenské správy. Náš stát prostě nemá na to, aby si do tak početné armády vybíral ty nejzdravější a nejschopnější nebo aspoň zdravé a schopné. Bude-li jenom jako gesto pro veřejnost zkrácena vojenská služba bez výrazného přehodnocení stavů, bude armáda nadále plná lidí "do počtu", sloužících jen jako hrozba potenciálnímu agresorovi.

Ale jak k tomu tito lidé přijdou? Článek pana Kabeše totiž opomíjí další fakt: jak se s nemocnými na vojně skutečně zachází. Vojenská správa svůj úkol splnila, dodala předepsaný počet lidí a zapsala jim omezení. Jednotka má ale zase své úkoly. A tak při přesunu s výstrojí do výcvikového prostoru si ten kluk se zborcenou nožní klenbou vyslechl oblíbenou formuli velitele praporu: "O nezpůsobilosti k výcviku rozhoduje VELITEL na doporučení lékaře. Na mou odpovědnost půjdete s námi!" Dobelhal se mezi posledními a zbytek vojny proležel na ošetřovně, možná má trvalé následky... Běda tomu, kdo odmítl splnit nějaký rozkaz s odvoláním na zdravotní omezení. Vrcholem pak byl nácvik na spartakiádu, na který útlarový lékař uschopnil snad opravdu všechny včetně člověka po úraze trvale neschopného výcviku.

Doufám, že NMS a ostatní iniciativy za demilitarizaci společnosti nezapomenou také na tento problém a nedají se uchláholit zkracováním vojenské služby.

J.K. Červenka

VÝZVA NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ

Nezávislé mírové sdružení již od svého vzniku na jaře roku 1988 považuje odepření vojenské služby z důvodů svědomí za legitimní výkon práva na svobodu myšlení, svědomí a vyznání, které je obsaženo ve Všeobecné deklaraci lidských práv a dalších mezinárodních paktech. I v budoucnu chce hájit právo každého jednotlivce odepřít vojenskou službu pro nepřekonatelné námitky víry či svědomí. Rozhodně se staví proti trestání odpíračů vězením a usiluje o zavedení náhradní civilní služby v ČSSR, jejíž formy by byly slučitelné s důvody odepření vojenské služby.

Jelikož aktivisté Nezávislého mírového sdružení nemají zdaleka úplný přehled o počtu odpíračů vojenské služby z důvodů víry či svědomí v ČSSR, vyzývají je, aby se ohlásili na těchto dvou adresách, na nichž mohou také dostat potřebné právní i jiné informace o odmítání vojenské služby a otázkách s tím spojených:

JUDr. Hana Marvanová, Vrchlického 96, Praha 5

ing. Pavel Jégl, Přeborská 518, Praha 9

REVOLVER REVUE
nezávislý magazín
vychází v Praze

r o m a n i a

MASOVÉ KONZERVY NESTAČÍ

(Se Stanislavem Špoulou o našich krajanech v Rumunsku)

Po prvních masakrech v Rumunsku jsme mohli sledovat obrovskou vlnu zájmu o situaci v této zemi po celém světě. Okamžitě se organizovala pomoc a i na mnoha místech v Československu se doslova hromadily zásoby především léků a potravin. Dobrovolníci pronikali na ještě neklidné území bojujícího Rumunska s kamiony i osobními auty plnými nezbytné pomoci. Riskovali mnohé, včetně svých životů.

Pomoc Rumunsku trvá, nyní už organizovaná Mezinárodním červeným křížem. Ale v těch prvních dnech a týdnech dokázali mnozí Češi a Slováci, že i když poměry v naší vlastní zemi nebyly ještě zdaleka vyrovnané, "ještě není vyhráno", řečeno jazykem transparentů, dokázali jsme myslet a pracovat pro druhé, kteří pod totalitním režimem podobného rudého zabarvení, jako bylo to naše, žili a trpěli neskonale hůř.

Snad jsme si tou živelnou a žádným byrokratem nepředepsanou pomocí i pomáhali z mnohaletého traumatu mlčení a pasivity, snad zde svou roli hrál a hraje fakt, že i naše revoluce se mohla stát revolucí krvavou, vždyť lidé, kteří by neváhali dát příkaz k násilnému potlačení demonstrací v našich městech bylo na vysokých místech dost. Ve vědomí nás asi navždy zůstane pocit, "že Rumuni spadli do toho, co se zázrakem vyhnulo nám", jak řekl jeden ze studentů doprovázejících vlak s potravinami z Prahy do Bukurešti.

Dnes se československá veřejnost a značná její část dokonce poprvé a s údivem dozvídá o nelehkém životě početné menšiny Čechů a Slováků, kteří v Rumunsku žijí.

Lidé, kteří se o naše krajany v Rumunsku zajímají už dlouho, byť v minulosti museli počítat s nepřiznání československých i rumunských úřadů, založili v prosinci minulého roku "Sdružení pro pomoc krajanům v Rumunsku". Na nejbližší cíle a plány "Sdružení" jsme se zeptali jednoho z jeho zakládajících členů, etnografa, pana Stanislava Špouly.

IS: Vy se o naše krajany zajímáte už dlouho. Vzpomněl byste si kdy a za jakých okolností jste s krajany v RSR navázal první kontakty?

SŠ: Každý, kdo ty české a slovenské vesnice navštívil už třeba před lety, by mohl potvrdit, že ze strany našich krajanů existoval obrovský zájem o Československo, které stále považují za svou vlast. Snažili se navazovat kontakty jak to jen šlo, ovšem z naší oficiální strany byly tyto pokusy naprosto opomíjeny. Už dlouhou dobu ale existují skupinky soukromníků, našich občanů, které tyto vesnice jezdí navštěvovat. Já můžu popsat svou první návštěvu před pěti lety. Tehdy jsem se musel skrývat, za lidmi jsem chodil jen v noci. Panoval tam obrovský strach z policie, mohl jsem těm lidem svou přítomností velice ublížit. Já měl dokonce zpočátku pocit, že tam Čechy nemají rádi, lidé se mi vyhýbali, každý měl strach se mnou mluvit. Tam není možné ubytovat se někde v hotelu, vesnice, kde bydlí česká menšina, jako třeba Rovensko, nebo Bígr, nemají ani telefon, nic. V Bígru museli někteří lidé platit citelné pokuty, kvůli mně, za kontakt s cizincem. Platí zákaz bydlet u soukromníka, platí zákaz láboření. Jednou bylo tak deštivé počasí, že mě ubytovali v místní šatlavě. To bylo určité řešení, protože ta šatlava je obecní, nikoho jsem pobytem v ní neohrožoval.

IS: Kdo dál pracuje ve vašem "Sdružení" a kdy jste veřejně vystoupili?

SŠ: Svou organizaci, "Sdružení pro pomoc krajanům v Rumunsku" jsem poprvé veřejně představil při demonstraci na Kampě. Revoluce v Rumunsku právě propukla a my jsme chtěli informovat naši veřejnost hlavně o tom, že

tam žije také početná skupina Čechů a Slováků. Je potřeba si uvědomit, že ti lidé strádali, dá se říci, dvojnásobně. Jednak tak, jako všichni Rumuni, kteří v té diktatuře žili, a pak jako menšina vystavená silnému národnostnímu útlaku. Ty vesnice jsou bez učitelů, bez lékařské péče.

Lidé, kteří ve "Sdružení" pracují, jako například Pavel Baudiš nebo Michal Lobkovic a Jaromír Plíšek se o krajany zajímají už dlouho. Pořádali jsme v minulosti takovou akci, sbírku, jmenovalo se to "Dary pro Florina". Šlo hlavně o knihy, které jsme krajanům poslali. Ale nedopadlo to dobře, sbírka skončila někde v Bukurešti. Já sám jsem na téma krajanů dělal diplomovou práci, mám připravenou i fotografickou knížku. Jsem etnograf, ale pracoval jsem jako noční hlídač. Náš Etnografický ústav v minulých letech také jakoby zaspal. Přitom o našich krajanech informace a dokumenty existují, ovšem tyhle zdroje byly utajené, nebyly přístupné veřejnosti, dokonce mnohdy ne ani vědcům. V 60. letech byla v českých vesnicích v Rumunsku expedice, byla ale zastavena rumunskými úřady.

IS: Určitým protržením informační bariéry byl snad film Jany Ševčíkové Piemule. Viděl jsem ho kdysi v jednom klubu. Pro těch pár stovek diváků to byl tehdy šok.

SŠ: Tomuhle filmu také nebylo moc přáno. Promítal se velmi málo a jen v klubech. Je ale zajímavé, že na Slovensku získal i přes odpor určitých kruhů roku 1986 hlavní cenu. Tenhle film se točil po tři roky ve dvou z šesti českých vesnic a skutečně zájem o tuto menšinu dost oživil. Do rumunských hor se vydávalo víc a víc lidí, a protože tam je spojení skutečně těžké, horský terén obtížný, bylo to spíš pro lidi trampského typu. To bylo na jednu stranu výborné, protože

rosl kontakt krajanů a i naše informovanost o nich, ale také k nám složitou cestou doputovaly vzkazy, že to budí přílišný zájem rumunské policie.

IS: A vaše poslední nedávná návštěva?

SŠ: Tak to bylo nádherné. Strach z lidí samozřejmě úplně spadl. Všichni měli z našeho příjezdu velkou radost a poprvé ji nemuseli skrývat. Byli jsme ve Velkém Pereku, kousek od Aradu a pak v Navlaku, kde žije osm tisíc Slováků a tam jsme 5. ledna uspořádali takovou opožděnou vánoční nadílku. Tahle cesta byla velmi významná, boje a přestřelky už se uklidňují a lidi začínají myslet na budoucnost. A nejde jim donekonečna vozit jen masové konzervy. Ti Češi a Slováci jsou všichni velcí vlastenci se silným vztahem k Československu a musím říct, že si svou vlast i silně idealizovali. Byl to pro ně jakýsi ztracený ráj. Teď tedy zakládají občanská fóra a v Navlaku nás pan Kukučka, což je místní historik, informoval o založení Demokratického svazu Čechů a Slováků v Rumunsku. S těmi budeme úzce spolupracovat. Mezi našimi krajany teď vládne úplná euforie a jak jsem se na mnoha místech přesvědčili, naprostá většina, snad tři čtvrtiny krajanů chudší zpět do Československa. V Navlaku žilo i mnoho Maďarů a Němců a ti už mnozí emigrovali.

IS: Kolik vůbec Čechů a Slováků v Rumunsku žije?

SŠ: Kolem 40 000 lidí. Většina z nich se do Rumunska vystěhovala kolem roku 1820. A jedna návratová vlna už proběhla ve 40. letech, po válce. Odcházeli ti nejchudší, ti, co něco měli, se rozmýšleli - a pak už bylo pozdě. Pak se

povolovala emigrace jen jednotlivcům, rodinným příslušníkům, to bylo mizivé procento. Tehdy to byla nepromyšlená akce, nic tu pro ně nebylo připraveno, a situace byla navíc komplikovaná vývojem v pohraničí.

IS: A co se dnes dělá proto, aby přijeli našich krajanů tentokrát proběhlo bez nesnází? Jak je naše veřejnost informovaná o této velmi důležité otázce?

SŠ: My teprve vypracováváme zprávu pro ministra Sachera. Musím říct, že připraveno není nic, veřejnost je informována nulově. My sami uvažujeme o bývalých vojenských pásmech, snad by se hodila k osídlení. Ti, kteří chtějí přijít, jsou především zemědělci a předpokládáme, že budou chtít žít pohromadě, v komunitách. I když například v Banátu pracovalo mnoho mužů v hornictví. Je nutné co nejrychleji začít pracovat, aby se jejich přesídlení mohlo uskutečnit, podmínky pro to musí být zabezpečeny. Samozřejmě, že kroky k uskutečnění tak významné akce musí být vedeny na vládní úrovni. A musí se změnit i informovanost veřejnosti. O našich krajanech by se mělo psát v tisku, hovořit v televizi, chceme aby probíhala kulturní výměna, musíme tam vyslat učitele a lékaře.

Jediné slovenské gymnásium existuje v Navlaku. Do roku 1977 tam mohli studovat i čeští studenti. To jsou dnes ti učitelé, kteří mají skutečně význam národních buditelů. Já se obávám, že naše vláda si ani dost dobře neuvědomuje, jak silná je touha těch lidí po návratu. Oni to skutečně berou jako návrat z vyhnanství. A také mají strach jestli se na ně nezapomnělo.

Se Stanislavem Špoulou jsme mluvili před týdnem. Dnes už je, společně s dalšími členy "Sdružení" v Rumunsku a organizuje pomoc krajanům. Jako etnografa ho čekají i jiné náročné úkoly. Vypadá to, že mnohé vesnice rumunských hor, kde ještě dnes žijí desetitisíce Čechů a Slováků zůstanou opuštěny.

Část našeho národa, která před více než 150 lety po svízelném putování dorazila do neobydlených hor, vyklučila lesy a obdělala pole, a nikdy ani během tvrdého života v divočině ani pod krutým útlakem nepřestala cítit svou národní příslušnost, se chce vrátit tam, kde je její domov. Pomoci změnit její osud můžeme mi všichni. (jt)

VYJÍT A POMOCI MYŠLENKÁM

Rozhovor s mluvčím Skupiny pro společenský dialog, spisovatelem Stelianem Tanasem

Pane Tanase, jste autorem protestního tzv. Dopisu osmnácti. Můžete nám říci něco o jeho vzniku?

- Dopis osmnácti byl součástí a prvním krokem širšího plánu. Text dopisu byl co se týká požadavků dost skromný, a proto jsme se chystali napsat čtyři až pět dalších textů, které měly být stále kritičtější. Po zveřejnění Dopisu osmnácti následovala velká vlna solidarity rumunských spisovatelů s jeho signatáři. Prohloubení krize rumunské společnosti a vývoj v ostatních zemích východní Evropy jsou hlavními faktory toho, proč ve společnosti došlo ke zmírnění strachu a k rozhodnutí vymanit se z pout Ceaušescovy diktatury. Dopisy, které následovaly, byly stále rozvinutější, to bylo do událostí v Timisoare. To, co jsme požadovali v dopisech, se už vlastně nemohlo případně ani realizovat, protože se situace radikálně změnila. Ceaušescu padl a předseda Svazu spisovatelů podal demisi. Došlo k masakrování lidí skupinami Securitate a mladí spisovatelé, kteří do té doby protestovali jen svými intelektuálními prostředky, byli okamžitě rozhodnutí jít až do důsledků. Mnoho signatářů protestních dopisů, spisovatelů a intelektuálů bylo proto už od prvních minut vzpoury na ulicích. Stáli spolu

NEMOCNÁ SPOLEČNOST

Chápu, proč Fronta národní spásy vyhlásila tak blízké datum voleb: aby dokázala, že nechce setrvat u moci a že sama sebe chápe jako přechodnou politickou sílu pro období mezi diktaturou a společností vpravdě demokratickou, v níž by měl sám lid svobodně rozhodnout, komu chce svěřit další osudy národa. Jenomže z tohoto dobrého úmyslu by mohla vzniknout jedna podstatná chyba s neblahými důsledky, které by mohly ohrozit naše šance na položení základů autentické demokracie.

Objasním, co mám na mysli. V jednom televizním vystoupení jsem řekl, že bych, co se mne týče, dal přednost tomu, aby volby plánované na duben byly odloženy, jestliže nechceme, aby byly pouhým klamem. Argument, kterým jsem tento názor zdůvodňoval, byl etické povahy a, po pravdě řečeno, nezdá se mi, že by teď již ztratil svůj význam. Shledávám značně nevhodným začít s předvolebním bojem na ještě čerstvých hrobech mučedníků revoluce. Nechat truchlícím rodinám čas na oplakávání mrtvých, nespěchat s tím, abychom prohlásili "živí s živými, mrtví s mrtvými", je myslím aktem nejzákladnější slušnosti. A není také v našem zájmu, abychom k volebním urnám přistoupili svobodnější ve svém svědomí? Jak se může za tři měsíce uzdravit to, co diktatura korumpovala, kazila a ničila po celá

desetiletí? Jak by bylo možné rozptýlit v tak krátkém čase všechny zmatky, nejasnosti, obavy a nejistoty, které lze teď pozorovat na každém kroku zahnížděné v euforii svobody a hrozící ji podkopat? Žili jsme v klamu desetiletí za desetiletím. Nemůžeme s lehkým srdcem přehlížet riziku recidivy.

Jestliže nebudeme brát v úvahu jakékoli etické námitky, je dobré, aby byl k urně pozván volič, který neměl čas se vzpamatovat, promyslet od základů, co vlastně prožil a co teď chce? Nelžeme sami sobě: rumunská revoluce se zrodila více ze zoufalství než z naděje. 21. a 22. prosince nás už nezajímalo nic jiného, než abychom se zbavili Ceaușesca a jeho nohsledů, abychom seřáslí noční můru, aby se před námi otevřel volný prostor. Dusili jsme se a bylo třeba se nadechnout. Ohlušující volání na Universitním náměstí - "domů nepůjdeme, kvůli mrtvým nemůžeme" - bylo voláním lidí, jejichž trpělivost došla konce. Už jsme nemohli déle vydržet. Euforie, která se zmocnila celé země, když se Ceaușescu dal na útek, byla výsledkem vítězného zoufalství. Vyvázli jsme. Plakali jsme štěstím. Potom jsme, přirozeně, museli začít znovu doufat, přesněji řečeno začít pořádat své naděje. Co bude? Jak bude? A tehdy se začaly postupně objevovat všelijaké nejasnosti a obavy. Lidé se stávali svědky různých skličujících jevů. Neoportunisté se derou o místo na nové scéně. Žízeň po moci vyvstane ještě před koncem krveprolití. Na klíčových místech se objevují někteří příliš rychle obrácení. A mnoho, mnoho dalších věcí. Je možno sledovat řadu jazykových zlovyků, které po tolik let zaujímaly své pevné místo v technice zatajování pravdy a manipulování s ní. Přímoučarou upřímností rozhlasového vysílání z prvních dnů jako by začínaly pronikat zlověstné zvuky čehosi, co ukazuje, že zděveněný jazyk tak snadno pole nevyklidí. Všude je patmo vášnivě zaujetí, po tolika letech zcela pochopitelné a přirozené, pro odkrývání tajemství diktátorského klanu, směsi hrůznosti, grotesknosti a směšnosti "zlaté epochy", ale je také palmá tendence přičítat všechn ten tlak, kterého jsme se zbavili, výhradně "skandálu Ceaușescu". Jenomže, i když to říkáme neradi, Ceaușescu nebyl jen jakýmsi omylem dějin. Patologičnost diktatury, kterou nastolil, má své velice konkrétní příčiny. Některé z nich, pravda, leží mimo oblast naší vůle. V normální společnosti by se přece jedinec, neschopný vyučít se jakémukoli řemeslu, mohl stát nanejvýš bezvýznamným agitátorem. Pronikl-li Ceaușescu mezi mocné, aby pak uchopil moc do svých rukou, mohlo se to stát pouze na rozhoufěných vlnách stalinského teroru, importovaného do Rumunska zvenčí. Mýlili bychom se ale, kdybychom svalovali všechnu vinu jenom na osud. Ceaușescu vyšel z hlubin našich slabostí, ze lži, se kterou jsme se smítovali, z kompromisů, které jsme přijímali, ze zbabělosti, s níž jsme v určitém okamžiku připustili, že člověk nemá vládu nad během věcí, ale že běh věcí má vládu nad člověkem, a nakonec i z pohoršující snadnosti, s níž jsme se nechali obalamutit, když jsme v něm v šedesátých letech spatřovali ochránce naší národní nezávislosti. Je proto zapotřebí, chceme-li položit základy lepší budoucnosti, abychom se bez předsudků ohlédlí zpět a snažili se porozumět tomu, co se stalo, co v nás umožnilo zrod tak nestvůrné moci. Nedojde-li dnes k morálnímu ozdravení, vystavuje se rumunská společnost riziku, že zůstane uvězněna v poutech svého hříchu. Zrodil-li spánek rozumu zrůdnost, musí se probuzený rozum vyvarovat nebezpečí opětného útlumu. Proč jinak tekla krev? Aby byla revoluce zkonfiskována naším zahanbením? Proces morálního uzdravování není jistě ani příjemný, ani snadný. Bez něj bychom však přistoupili k volebním urnám pošpinění a zapletení, což by vedlo k nezdaru voleb, k jejich falzifikaci, a to i přes všechna právní a organizační opatření, zajišťující přísné respektování vůle voličů. Naše skryté, nevyřešené morální neduhy mohou narušit volby do té míry, že je mohou proměnit ve frašku, kterou bychom hráli sami sobě.

s dělníky a studenty proti tankům a oddílům Securitate, kteří měli rozkaz zabíjet.

Byli by členové SSD ochotní v případě potřeby nahradit nově vznikající vládnoucí strukturu Rumunska?

- Události se sběhly tak rychle, že jsme neměli čas o těchto důležitých otázkách diskutovat. Naše skupina je přísně neformální, tedy nechce dělat politiku nebo se ustavit jako politická strana. Někteří členové SSD jsou i členy výboru FNS (Fronty národní spásy) a dva jsou dokonce ministři, to ale neznamená, že našim hlavním programem je politika. Revoluce nastolila především vládu lidí s morálními vlastnostmi a mají proto autoritu. Byli povoláni i pro své profesionální schopnosti. Dříve to bylo království prolhaných, neschopných a zkorumpovaných, kteří měli jen jedinou zásluhu - sloužili těm dvěma lidem u moci. Lid nás žádá o naše služby. Nejsme lidem vzdáleni, bojovali jsme za ně a teď si myslíme, že je třeba vyjít z našich kanceláří a od pracovních stolů a pomoci myšlenkám, které jsme měli před Ceaușescovým pádem.

Jsou bývalí komunisté, kteří jsou členy výboru FNS, zárukou demokracie?

- To je často diskutovaný problém. V první řadě byl v Rumunsku, které nemělo žádnou komunistickou tradici ve srovnání s ostatními socialistickými zeměmi východní Evropy, nejvíce represivní režim. V okamžiku, kdy Sovětský svaz obsadil naši zemi, potřeboval dosadit do vlády komunistickou stranu a její ideologii, která by sloužila jeho zájmům. Tato menšina však mohla řídit zemi jménem cizích okupantů jen jejich vlastní metodou - terorem. V Rumunsku tehdy došlo k likvidaci celé jedné vládnoucí struktury, důstojníků, obchodníků, politiků a celé administrativy. Tím byla jakákoli kontinuita s minulostí přerušena a národ zůstal bez kritického vědomí. Bez lidí schopných organizovat se v opozici, vyjadřovat bolesti a potřeby společnosti a reflektovat všechno to, co se stalo v našich tragických dějinách. Po jisté době se však objevila jako reakce na tento neutěšený stav ve společnosti nová generace intelektuálů, která začala myslet myšlenkami a potřebou převratu. Ten se skutečně stal, byl násilný násilím bývalého diktátora. Vývoj v ostatních zemích východní Evropy způsobil přechod moci ze stalinských rukou do rukou liberálních. V Rumunsku nebylo možné sjednotit opozici uvnitř vládnoucí strany, která nebyla schopna kompromisů se skutečností. Strana stála po Ceaușescově boku až do posledního okamžiku a její struktury byly rozbity za pár dní a nocí. V této nové situaci, kdy neexistovala žádná alternativní opozice, se objevují bývalí předáci strany - Iliescu, Birladeanu, Brucan a ostatní, kteří byli Ceaușescem odstraněni z vedení státu. Tito lidé byli jedinými schopnými lidmi, kterým se podařilo zvládnout situaci po revoluci a mít ji pod kontrolou.

- Rádi bychom měli co nejtěsnější kontakt s dělníky. Celou dobu se tvrdilo, že dělnická třída vede společnost, ale ve skutečnosti byla ignorována, ponižována a ožebračována zruďnou diktaturou. Je třeba hovořit s dělníky o jejich problémech a potřebách. Chceme jim pomoci organizovat se na nezávislých demokratických základech, aby mohla vzdorovat případné recidivě diktatury a aby hájila své vlastní zájmy. Chceme být oporou nejen dělnické třídy, ale i ostatním sociálním skupinám společnosti proti jakémukoliv zneužití.

- *Jak reagovali komunisté na vznik SSD, tedy na svou případnou opozici?*

- Nezaujali žádný postoj, protože tato strana už neexistuje. Jsou naprosto zkompromitováni a jsou ostudou našich národních dějin. Mohou zaujímat soukromé postoje, ale vytvořit stranu jako opozici SSD nemohou, nemají odvahu a příslušnou morální autoritu. Pokud jde o FNS, ta nás podporovala od prvního okamžiku vzniku SSD. Byli jsme od začátku v kontaktu s panem Brucanem, který nám slíbil pomoc a poskytl nám ji. Máme své sídlo a začínáme vydávat svůj týdeník. Rádi bychom navázali kontakt s podobnými skupinami, jako je třeba OF nebo Ch 77 v Československu. Především s Chartou 77, která vždy zastávala pevné postoje proti diktatuře stalinského typu. Rád bych jménem naší skupiny tlumočil pozdravné poselství přátelům v Československu, které jsme nikdy neviděli a s kterými jsme si nikdy nemohli setkat. (Rádi bychom s nimi navázali kontakt). Společnosti, které vznikají ve východní Evropě, jsou společnosti nového typu a je třeba, aby tato změna byla změnou k lepšímu. Je třeba se mezi sebou setkávat, diskutovat. Proto se naše skupina jmenuje Skupina pro společenský dialog a dialog je také naší základní koncepcí.

(připravil Jan Brabec)

Je třeba si také přiznat, že jsme ještě daleko od normálního politického života. Chvatně vzniklé strany jsou zatím pouhou fikcí. Nemají noviny, nemají možnost normálního dialogu s občany. Viděl jsem na stanicích metra strojopisné texty představující platformy některých stran. Jejich přečtení, byť zběžné, postačí ke konstatování, že byly sestaveny narychlo. Na některých jsou adresy sídel dopsané tužkou. Tato improvizace hrozí zdiskreditovat samu ideu politického pluralismu. Může se pak stát, že místo obnovy seriózního politického života sklouzneme velice snadno ke karikatuře, k parodii, což by mělo nepředvídatelné důsledky pro další osud země, poněvadž by ve vědomí našich občanů došlo k nesmírně nebezpečné krizi důvěry. Pro rumunskou společnost je životně důležité, aby překročila hranice monologu. Bude-li však společenský dialog od samého počátku zdiskreditován, co můžeme očekávat? Je zde nebezpečí, že lidé, unavení po tolika desetiletích totalitního útaku a konfrontování s parodií demokracie, odvrhnou politiku jako takovou a odumře v nich vědomí odpovědnosti za věci veřejné, aby vyklidilo prostor uzavřenosti a egoismu; je zde tedy nebezpečí, že se vrátíme přesně tam, odkud jsme vyšli. Myslím si proto, že by bylo třeba nechat politickým stranám čas na položení základů jejich autentické identity a společnosti poskytnout prostor potřebný pro morální ozdravění. Kromě toho mám dojem, že existuje ještě příliš mnoho nevyjasněných věcí. Zdá se, že Fronta národní spásy má v úmyslu vyslat své kandidáty k volbám. Koho ale budou tyto kandidáti reprezentovat? Frontu? Nebo jen sami sebe, jako nezávislé kandidáty? v prvním případě vyvstává otázka: jak by mohla politická síla, která je svou svojí povahou a posláním eklektická, provizorní, přechodná, přijmout jednotný a perspektivní program? v druhém případě je nebezpečí, že politický boj bude příliš osobní, s přílišnou dávkou subjektivity na úkor principialnosti a spravedlivosti. A nemělo by se myslím zapomenout ani na další nebezpečí. Je to prostá pravda, že bez konstituované, silné a soudržné opozice není demokracie. Jestliže se však politický život atomizuje, roztříbí, co nás pak čeká? Despotický monolog by byl nahrazen "svobodnou" vřavou, která by nevěstila nic dobrého. Zachránili jsme se před diktaturou. Nyní je třeba se zachránit před tím, co diktatura v nás i v celé rumunské společnosti zkazila. Neboť i revoluce mohou být ukradeny.

Ale to stojí za samostatnou diskusi.

7.1. 1990 Octavian Paler (*România Libera*)

KRÁTKÁ ZPRÁVA O SOUČASNÉM TIBETU

(podle zahraničních pramenů)

Díky tvrdé kontrole čínské vlády nad informacemi a jejímu vytrvalému úsilí o diskreditaci dalajlámy jako politického vůdce je svět udržován v nevědomosti o tom, jak si Čína v Tibetu počíná. Je to usnadňováno exotičností Tibetu i dalajlámou samotnou - nosí hnědé róby, má oholenou hlavu jako buddhistický kněz a dodržuje mnišskou disciplínu. Kdykoli jede dalajláma do ciziny, Číňané vykonávají nátlak na vlády, aby s ním rušily schůzky. Není vítán v americkém státním departementu a žádný americký prezident nebyl ochotný si s ním potřást rukou.

Čínské zločiny v Tibetu - které jsou zdokumentovány a potvrzeny např. Asia Watch a Amnesty International, dalajlámovou exilovou vládou v Indii a několika výbory amerického Kongresu - jsou tak hrůzné, že dalajlámova oddanost nenásilí a ochota jednat s Čínou v dobré víře jsou o to pozoruhodnější. Od "mírového osvobození Tibetu" ČLR v roce 1959 bylo zabito 1,2 miliónu lidí - 20% tibetské populace - mnoho z nich v ozbrojených konfliktech a díky velikým hladomorům v důsledku kolektivizovaného zemědělství a odvozu obilí do Číny. Jak dokumentuje John Avedon

v knize V exilu ze země sněhu (1984), Číňané na Tibetanech běžně praktikovali nejodpornější druhy mučení včetně vykuchání vnitřností, mrzačení a oslepování a tibetské ženy byly hromadně znásilňovány. Některé ohavnosti polevily s koncem kulturní revoluce, nicméně je dnes za politické přestupky ve vězení několik tisíc Tibetanů. Tibetské ženy jsou stále nuceny ke sterilizaci a potratům a existují zprávy, že jsou ve věznicích znásilňovány elektrickými bodáky na dobytek.

Tibetský buddhismus, označovaný za "chorobu", kterou je třeba vyhladit komunistickou indoktrinací, je cílem široké destruktivní kampaně. Za Mao Ce-tunga bylo 6.000 klášterů vyhozeno do povětří, vypáleno nebo zrušeno a jejich umělecké poklady zničeny, odvezeny do Pekingu nebo prodány v zahraničních aukcích. V době ekonomické reformy Teng Siao-pchinga tlak polevil, ale užívání tibetštiny výše než na prvním stupni základní školy je velmi omezené. Tibetské lesy jsou plundrovány a existují zprávy, že se v Tibetu ukládá jaderný odpad. Následkem velkých přesunů obyvatelstva je zde nyní třikrát víc chanských Číňanů než

Tibetanů a jsou jim poskytována lepší pracovní místa, bydlení a služby. Jestliže se čínský muž usadí v Tibetu a vezme si Tibetanku, je finančně zvýhodněn.

Protože návštěvy diplomatů a novinářů jsou striktně omezené, většina spolehlivých informací o Tibetu za mnoho let pochází od uprchlíků v Indii a Nepálu. Letos čínští pohraničníci zůstali ostrahu: do července roku 1989 proniklo pouze 93 lidí, aniž by byli zastřeleni nebo prodáni zpět zkorumpovanými nepálskými pohraničníky, zatímco za první pololetí roku 1988 proniklo 600 lidí. Od roku 1980, kdy se Čína rozhodla udělat z Tibetu turistickou atrakci, existují zprávy západních turistů.

Tiananmenský masakr měl v Tibetu svou předzvěst. 9.března v předvečer výročí čínské invaze, zavedly úřady v hlavním městě

Lhasě stanné právo. Druhý den američtí, britští a australsí turisté podávali hotelovými telefony telegramy s popisy toho, jak čínští vojáci střelí na neozbrojené demonstranty, vtrhávají do domů a odvlékají odtamtud lidi do policejních mikrobusech a střelí na ženy a děti. Během pár dnů byli všichni cizinci z Tibetu vyhoštěni a zprávy se v médiích přestaly objevovat. Podle informací, které od té doby pronikly ven, se situace ve Lhasě zhoršila.

Asia Watch referuje, že mnoho demonstrantů bylo posláno do pracovních táborů a že vězni jsou mučeni bodáky na dobytek. Turistický provoz byl obnoven, ale armáda udržuje zákaz nočního vycházení a turisté nesmějí opustit hotel bez čínského průvodce a vojenské propusky. (zpracovalwei)

PŘEHLED ZPRÁV

- **SETKÁNÍ OF UČILÍŠTÍ.** Jak nám oznámil Marcel Winter, úskový mluvčí přípravného výboru OF učňovského školství ČR, bude se konat shromáždění zástupců OF ze všech učilišť Čech a Moravy skutečně v sobotu 17. února od 9 hodin, ale v DOMĚ KULTURY KOVOPRUMYSLU v Praze 5 na Smíchově (stanice metra Moskevská). Změna místa jednání musela být provedena z kapacitních důvodů, neboť již k 18. lednu se k přípravnému výboru OF učňovského školství ČR přihlásila OF z celkem 524 učilišť ČR, se kterými již tato iniciativa spolupracuje. Zájem o spolupráci projevil také OF vzdělávacích odborů některých resortních ministerstev, OF Národního technického muzea i bývalí pracovníci SOU, kteří v rámci tzv. normalizace museli z učňovského školství odejít. Další zájemci se mohou přihlásit, informovat a zaslat své konkrétní připomínky i návrhy ke zlepšení stavu učňovského školství na OF Institutu přípravy mládeže, v olšánské 75, 100 97 Praha 10-Strašnice, tel. 77 25 76, které činnost PV OF UŠ ČR administrativně zajišťuje.
- **PRAHA.** Na obvodní výbor KSČ Prahy 10 se otevřeným dopisem obrátil OF Fakultní nemocnice 10 a Lékařské fakulty hygienické UK. Dopis obsahuje protest zaměstnanců proti tomu, že v kádrových materiálech, navrácených zaměstnancům, chyběly posudky vypracované KSČ. Tyto posudky jim OV KSČ odmítl vydat s tím, že jsou majetkem strany (ačkoliv se týkají i nečlenů strany a mnohým z nich jistě ovlivnily profesionální postup, zahraniční stáže apod.). Na dotaz u pana Kociána, tajemníka OV KSČ, bylo OF odpovězeno, že posudky jsou skartovány. Zaměstnanci FN 10 a LFH UK jsou tímto postupem rozhořčeni a žádají vysvětlení. (za správnost mluvčí OF: MUDr. B. Svoboda, Ing. L. Rychetský, MUDr. J. Piňha ad.)
- **FILOZOFIE JANA PATOČKY I.** Tak se jmenuje cyklus přednášek, který pořádá Obvodní kulturní dům v Praze 1, přednáší PhDr. Petr Rezek. První přednáška se koná 6.2.1990 od 17.30 hod. ve středisku ŘÍŠE LOUTEK, žatecká 1, stanice metra Staroměstská. Abonentní průkazy na celý cyklus lze zakoupit od 15.1.1990 v zápisové kanceláři OKD 1, Štěpánská 61, Lucerna-

- **mezanin, tel. 22 16 81** nebo na místě půl hodiny před začátkem.
- **CURYCH. DIVADÉLKO IL VAGABONDO.** Nový nápad vznikl na předměstí Curychu, kde od ledna začíná divadélko IL VAGABONDO s programem, který má krajanům umožnit bližší kontakt s československou realitou, nyní nově po létech cenzury a překážek ze strany Pragokonzertu. Na Dorfstrasse 2, 8103 Unterengstringen se každý poslední pátek v měsíci koná představení s českými a slovenskými herci. 26.1. J. Brejchová, J. Hanzlík, I. Racek ve hře Kulhavý mezek, aneb výbuch na Jičínském zámku, 23.2. O. Kaiser a J. Lábus, 30.3. J. Bohdalová a J. Zmožek, 27.4. M. Lasica a J. Satinský, 25.5. S. Zázvorková a J. Štercl, 29.6. H. Zagorová a S. Budínová. Po představeních se budou konat besedy s umělci. Pořádají S.K. Entertainment a ČEDOK, Curych (Sid Kučera)
- **KARLŠTEJN. OF v Karlštejně** upozorňuje na inzerát, který vyjde v Mladé frontě koncem ledna, jenž je výzvou mladým výtelníkům, kteří byli někdy na karlsštejnsku šikanováni civilními osobami (i s použitím pistolí), aby se hlásili, resp. odpověděli na značku "Řeši O.F." inzertnímu oddělení MF. Hlásit se mohou postižení i svědci. (za správnost mluvčí OF: Milan Pelant, ing. Surajda)
- **JILEMNICE.** Zástupcem Koordinačního výboru OF se na shromáždění zdravotníků podařilo vyjasnit další možnost, jak zajistit řízení nemocnice v Jilemnici a dalších struktur semilského OÚNZ. Jde o organizaci práce cca 1600 zaměstnanců v podmínkách obnovy demokratického řízení společnosti. Ředitelka OÚNZ a ředitel místní nemocnice oznámili, že odstupují ze svých funkcí. Situaci, která nepostrádá rysy úmyslně vyvolávaného chaosu a zastrávacích praktik, jež byly příznačné pro represivní složky bývalého totalitního režimu, má vyřešit jmenování nových ředitelů správních jednotek OÚNZ z kandidátů, kteří mají morální kredit a plnou podporu OF. (za správnost: P.F. Daněk)
- **SPOLEČNOST OTOKARA BŘEZINY.** Přípravný výbor obnovující se Společnosti O. Březiny oznamuje, že zájemci o podrobnou informaci a činnost se mohou obrátit na

- **pana Ferdinanda Hoefra, Jaroměřice nad Rokymou 122, PSČ 675 51)**
- **JAK JE TO S RUDÝM PRÁVEM?** "Vážení přátelé! Když 1. ledna letošního roku vyšlo Rudé právo ve stejném formátu jako ostatní deníky, zradoval jsem se a naivně si pomyslel, že už je u nás vše v pořádku a všem je dána stejná možnost k propagaci zájmů a myšlenek svých stran. Jaké bylo moje překvapení, když jsem asi po týdnu rozevřel RP a napačital celých 16 stran, zatímco ostatní deníky jich mají pouhou polovinu. Jak to tedy u nás je s demokracií a s rovnými právy a možnostmi pro všechny? Je možné pokládat blízkost se volby za opravdu svobodné, když pro agitaci nejsou dány rovné podmínky všem? s přátelským pozdravem PhDr. Milan Machovec".
- **LIDSKÁ, KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ PRÁVA VŠEM.** Sloučením dosavadních iniciativ Hnutí Tolerance, Hnutí na podporu homosexuálních vztahů a boje proti AIDS a další nezávislé skupiny vzniklo Hnutí za emancipaci homosexuálních občanů. Cílem Hnutí je dosáhnout plného legislativního i faktického zrovnoprávnění této menšiny ve společnosti a vytvoření prostoru pro svobodný společenský a kulturní život jejích příslušníků. Z programu Hnutí vybíráme: vypuštění diskriminačních článků z trestního zákona, zejména par. 244; zasadit se o vymezení homosexuality ze zdravotní klasifikace; vtělit do ústavy články zaručující rovnoprávnost sexuálních menšin; zajistit plně zrovnoprávnění homosexuální kultury; rozvinout osvětovou kampaň v masových sdělovacích prostředcích a usilovat o odstranění předsudků vůči homosexualitě; usilovat o přehodnocení vztahu církve v Československu k homosexualitě; organizovat zdravotní osvětu v souvislosti s AIDS; vydávat časopisy, beletrii i odbornou literaturu; zříditi právní, psychologické a zdravotní poradny, linku důvěry; ad. Hnutí vyzývá politické strany, nezávislé iniciativy a umělce, aby vystoupili na podporu jejích požadavků, apeluje na homosexuální umělce, aby vystoupili z anonymity a připojili se k hnutí. Všichni zájemci o členství a ostatní občané, kteří by chtěli jakýmkoli způsobem přispět se mohou

- na kontaktní adrese: Studentská rada, Filozofická fakulta UK, nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1, Šimon Formánek (Za Přípravný výbor Šimon Formánek, Miloslav Krátký, Daniel Sýkora)
- **DOPIS REDAKCI.** Ráda bych se krátce vyjádřila k dopisu rumunských Čechů panu prezidentovi. O jak nuzný život se jedná, jsme mohli vidět v absolventském filmu, který uváděla nedávno naše televize. Vaše redakce by se měla stát mluvčím rumunských Čechů u naší vlády. Dojde-li k uvolnění vojenských prostorů Doupov, Mimoň, proč jim nenabídnout tato bílá místa našim mapy, aby již nebyla bílá. Stávají se neaktuálnějšími novinami na našem trhu, leč v malém nákladu. Hlavně před volbami by bylo třeba zvýšit náklad a zajistit distribuci na náš venkov. Přeji vám do další práce mnoho úspěchů a hodně dobrých a hlavně ověřených zpráv. S pozdravem Andrea Dobrá, Praha-Libeň
 - **NEJMOCNĚJŠÍ SCHIZOFRENK NA SVĚTĚ.** Postava plukovníka Kaddáfího je světově veřejností dostatečně známá. Jako arabský revolucionář svého času vyhlásil válku světovému imperialismu. S postupem času se však jeho zlostné úřady na adresu kapitalismu vzhledem k všeobecnému uvolnění stávají pochybnými. Do popředí naopak vystupuje fakt, že Libye nakoupila už dávno tolik zbraní, že by stačily po zuby ozbrojit víc vojáků, než je celkový počet obyvatel této země. Lze si udělat obrázek o tom, kdo dodává zbraně do Libanonu a jak je to s podporou mezinárodnímu terorismu, speciálně arabskému. Chorý mozek pana Kaddáfího totiž zplodil vskutku geniální myšlenku, že jeho majitel je Prorokem a sjednotitelem všech Arabů. Jistě by bylo poučné počíst si v paně Kaddáfího revolučním spisku, totiž v tzv. "Zelené knize", kde autor odhaluje budoucnost světa. O bizarnosti chorobného světa jeho myšlenkových konstrukcí svědčí i to, že zcela nedávno vyzval národy světa k povstání proti svým utlačovatelským vládám. Totiž nejen národy zemí kapitalistických, ale i demokratizovaných východoevropských. Na jeho místě by bylo záhodno spíše shánět peníze na splácení dluhů za nákupy zbraní. BOSS.
 - **P.S. Diagnóza schizofrenie v případě tohoto pána je založena na zkoumání psychiatrů ze Švýcarska, kam se jezdí léčit v okamžicích krize. (Přetištěno z časopisu Studentský list. Nezávislý zpravodaj studentů VŠCHT Pardubice, č.21, 11. leden 1990)**
 - **KUPŘEDU LEVÁ.** Dva měsíce od 17. listopadu 1989 uplynuly a Československý rozhlas - vysílání INTERPROGRAM - používá nadále zdiskreditované znělky komunistického pochodu Kupředu levá. Ví o tom nový ústřední ředitel Karel Starý? (17.1.1990)
 - **ZLÍN.** Ředitel Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně pan Marek Obdržálek odvolal na návrh členů filharmonie k 1.2.1990 z funkce šéfdirigenta pana Rostislava Hališku. Pan Hališka bude pro příští období pověřen uměleckými úkoly spojenými s výkonem funkce dirigenta orchestru. Funkci šéfdirigenta převezme rozšířená umělecká rada, kterou bude jmenovat

- ředitel filharmonie po dohodě se ZV ROH a stávkovým výborem FMB. (OF Zlín)
- **ZLÍN. Společenství přátel USA,** které se od svého založení v roce 1987 snažilo o legalizaci své činnosti, se konečně dočkalo oficiální registrace - nyní jako Společnost přátel USA. První povolený sjezd SPUSA se uskuteční ještě ve Zlíně, kde byla původně založena ing. Petrem Bartošem, Pavlem Jungmannem a ing. Bedřichem Koutným, a bude se zde řešit otázka další formy činnosti (OF Zlín)
 - **ZMĚNY MÍSTNÍCH JMEN.** 15.1. zasedala v Archivu hl. města Komise pro místní jména v Praze (jazykovědci, historici, archiváři) se zástupci DP Metra, DP Praha a odboru vnitřních věcí NVP. Komise vypracovává návrh provnitřní odbor a odbor dopravy NVP na přejmenování, resp. navrácení původních názvů: na nově budované stanice metra, trasa B2 - Křižkova, Invalidovna, Palmovka, Českomoravská, na trase A - místo Leninova: Dejvická; ulice - místo W. Piecka: Korunní, místo nám. VRSR: Vítězné nám., místo Lidových milic: Legenova, místo A. A. Ždanova: Terronská, místo nám. Lidových milic: Kolbenovo nám., místo Třída SNB: Třída krále Jiřího, místo S. M. Kirova: Štefánikova; názvy mostů - místo Kl. Gottwalda: Nuselský, místo I. máje: most Legií. Komise bude v práci pokračovat.
 - **OLOMOUČ.** Dne 28.1.1990 pořádají studenti Palackého univerzity demonstraci za okamžitý odchod sovětských vojsk a jejich rodinných příslušníků z ČSSR. Začátek ve 14.00 na Horním náměstí. Průvod městem, předání petice velitelství sovětských vojsk.
 - **ARMENIA KLUB.** V Praze byl 6.1. založen Armenia klub - zájmové sdružení Arménů žijících v Československu a všech ostatních, kdo se chtějí podílet na co nejširších stycích s Arménii a s arménskými centry po celém světě. Ve své činnosti vychází z nezadatelného práva každého národa na sebeurčení a z demokratických principů ve vztazích mezi národy a národnostními menšinami. Z prohlášení Armenia klubu: Vyhrocená situace kolem Náhorního Karabachu v posledních dnech připravila o život další desítky nevinných lidí. Arménští obyvatelé Náhorního Karabachu jsou už třetí rok násilně izolováni od okolního světa jenom proto, že se odváží nahlas vyslovit dávné přání - spojit budoucnost uměle vytvořené autonomní oblasti s budoucností Arménie jako jediného výrazu arménské státnosti. Žádný Armén žijící kdekoli v Ázerbájdžánu si dnes nemůže být jist holým životem. Arménie, postižená koncem roku 1988, už druhou zimu hladově pod ázerbájdžánskou blokádu, trpí nedostatkem léků, pohonných hmot a stavebních materiálů. Hlavní příčinu kritické situace vidíme v dlouholeté zvláštního totalitního systému, v nerozhodnosti a v pokryteckém postoji současného sovětského vedení. Charakter a zaměření výjimečného stavu v nás vyvolává obavy, že povede k ještě hlubší izolaci Náhorního Karabachu a k umlčení arménské národní a demokratické iniciativy. Plně si uvědomujeme, že jediná cesta k odstranění tragických rozporů mezi arménským a

- ázerbájdžánským národem vede jen přes demokratickou společnost. Apeluje na veřejnost: Nebudte lhostejní k osudu nevinných lidí! Genocida z roku 1915 se nesmí opakovat! Žádejte informace! Vývoj v Zakavkazsku se musí stát předmětem kontroly všech slušných lidí celého světa! Organizační výbor Armenia klubu zaslal též dopis Nejvyššímu sovětu SSSR a Michailu Gorbačovovi se svým stanoviskem k současné situaci v Arménii a Ázerbájdžánu. Kontakt na Armenia klub: Tigran Abramjan, Černokostelecká 12, Praha 10, Ladislav Křehla, Za poštou 14, Praha 10 (za správnost: Tigran Abramjan, Ladislav Křehla)
- **Hradec Králové.** Více než dvě stovky kulturních pracovníků, reprezentujících především Okresní kulturní střediska z celých Čech, se 12.1. Sešli v Oavětově besedě v hradeckých Malšovcích. Z jednání, které probíhalo ve třech sekcích, vzešlo mnoho podnětů ohledně předstáv o budoucnosti místní kultury, což uvítali mj. i přítomní zástupci resortního ministerstva. Nad počátečními, místy dost naivními spekulacemi, doporučujícími nejdůležitější strukturální schémata postupně, převládly hlasy podporující principiální kroky ve prospěch právního a institucionálního podchycení našeho kulturního života. Pracovníci kulturních zařízení se ale neomezovali jen na privátní problematiku, ale vyslovili se pro co nejefektivnější využití dosavadní struktury kulturních středisek (o jejíž budoucnosti si nedělají iluze) v boji místních občanských fór proti bráněním se zbytkům totality na venkově. Právě v tomto přechodném období (tedy do svobodných voleb) mohou kulturní zařízení efektivně a koordinovanou podporou a propagací politických demokratizačních procesů udělat konečně něco pozitivně smysluplného, když dříve často jen posluhovala ideologicky motivovaným záměrem odborů kultury národních výborů. Na valné hromadě zástupců kulturních středisek zazněl i názor, že zatímco má KC OF své komise a projekty týkající se politiky, ekonomie, práva, životního prostředí atd., k problematice kultury toho zatím moc slyšet nebylo. V závěru jednání byl zvolen Akční výbor kulturních pracovníků z Čech a Moravy, který bude mj. plnit funkci poradního orgánu ministerstva kultury. Poprvé se sejdě 18.-19. ledna v Mostě. (L.Jakl)
 - **ÚSTAVY SOCIÁLNÍ PÉČE.** Přesto, že jsme si v posledních dvou měsících v nebyvalé míře zvykli zabývat se humanitární pomocí (Rumunsko, amnestování), že se obecný zájem rozšířil i na území, o kterých se dříve nemluvalo, stále zůstávají stranou ústavy pro mentálně postižené lidi. Zatím nebyla zaznamenána iniciativa, jež by se zabývala o situaci, která v ústavech panuje. Především by se měly zajistit nejzákladnější podmínky k životu mentálně postižených lidí - bezpečnost, péče o zdraví, vhodná činnost, hygiena a individuální péče. V minulosti bohužel docházelo v ÚSP k případům zneužívání dětí, zranění, popáleninám, zanedbávání péče při onemocnění. Několik let se snažil Svaz rodičů a přátel ústavu pomoci a přispěl ke zlepšení situace, ale většinou narážel na bariéru netečnosti

příslušných úřadů. Přestože Svaz intervenoval u národních výborů a dokonce na ministerstvu, situace se neměnila. Problémy ústavů byly tabuizovány, a jak se zdá, ani dnes se nikomu z odpovědných činitelů do řešení problémů nechce. Samozřejmě, úroveň jednotlivých ústavů byla rozdílná a na některé se tyto řádky nevztahují. Bohužel, na odpovědných místech sedí stále stejní lidé, kteří za uplynulých dvacet let nedokázali pro mentálně postižené udělat vůbec nic anebo jen velmi málo. (AM, JS)

• BAGDÁD. Čs. Specialisté pracující v Iráku - v převážné většině jako specialisté pro výstavbu silnic a mostů - a jejich rodinní příslušníci ustavili Občanské fórum čs. občanů v Iráku (k 19.1. 23 osob). K hnutí OF se připojují proto, že situace čs. občanů v Iráku zůstává i po zásadních politických změnách v Československu stejná. Zájmy a potřeby čs. Specialistů na našich zastupitelských úřadech nikdo nehájí, dostávají se k nim pouze jednostranná omezení a nařízení a rovněž způsob hospodaření čs. ZU a obchodních organizací

není v souladu s potřebami a možnostmi Československa. OF čs. občanů v Iráku žádá: ministerstvo zahr. věci prověřit složení, postoj a počet zaměstnanců čs. Zastupitelství v Iráku, ministerstvo zahr. obchodu prověřit způsob hospodaření a efektivnost práce obchodního oddělení a PZO v Iráku, ministerstvo financí provést hloubkovou kontrolu finančního zastupitelství a obchodních organizací v Iráku. (za správnost: mluvčí ing. Jiří Lexa, ing. Pavel Baláž, ing. Ladislava Kubešová, ing. Zdeněk Žák)

NEPŘIPRAVENÍ HOSTITELÉ

Ve dnech 17.-18.1. navštívili Československo na pozvání Národní fronty a Občanského fóra zástupci Lidové fronty Estonska v čele s Edgarem Savisaarem. Edgar Savisaar je místopředsedou estonské vlády, stojí v čele estonské plánovací komise, je jedním z čelných představitelů Lidové fronty Estonska. Dlužno poznamenat, že estonští zástupci přijeli na jednání nepoměrně lépe připraveni a zřejmě byli překvapeni malou informovaností československých partnerů o situaci v Estonsku a v baltských zemích vůbec. Nejkonstruktivnější proběhla jednání s místopředsedou vlády ing. Dlouhým. Obě strany se vzájemně seznámily se svými koncepcemi hospodářské reformy, informovali se o možnostech konkrétní ekonomické spolupráce. V přípravné fázi je možnost vzájemného zřízení obchodních zastupitelství.

K dalším jednáním dojde ještě v tomto čtvrtletí. Návštěva u pana Josefa Krejčího na ústředí NF ve Valdštejnském paláci měla pouze zdvořilostní charakter. V zahraničním oddělení KC OF (Jana Petrová) došlo vzhledem k naprosté nepřipravenosti čs. strany pouze k výměně informací a k dohodě o zintenzivnění vzájemných kontaktů. Uvítán byl návrh estonské strany uskutečnit ještě před celoevropskou konferencí o spolupráci a bezpečnosti (Helsinky II) konzultativní setkání představitelů demokratických klubů východoevropských a baltských parlamentů. Československá strana rovněž uvítala návrh estonské delegace realizovat takovéto setkání na jaře tohoto roku v Tallinnu. (mis)

JAK VOLIT (III)

V posledních dvou číslech jsme se podrobněji seznámili s proporcionálním volebním systémem. Tn se nějakým způsobem uplatní v příštích parlamentních volbách. Nní však na škodu se alespoň stručně seznámit i s ostatními volebními systémy - systémem majoritním, semiproporcionálním a smíšeným.

V majoritním volebním systému jsou volební obvody zpravidla jednomandátové. Několik kandidátů se uchází o jedno křeslo v parlamentu. Kandidáti jsou podporováni jednotlivými stranami, ale mohou kandidovat i nezávislí. Zvítězí ten, kdo dostane většinu hlasů. Jednotlivé volební soustavy se liší podle toho, jaká to má být většina a jakým způsobem se má této většiny dosáhnout.

V nejjednodušším případě stačí k vítězství prostá většina hlasů, která samozřejmě nemusí být nadpoloviční. Tak teoreticky stačí k vítězství 30% hlasů, když ostatní kandidáti dostanou méně. Na první pohled by se zdálo, že se jedná o velmi nespravedlivý způsob volby. Není tomu tak. Používá se totiž v zemích, kde spolu o přízeň voličů soutěží dvě silné strany doplňované několika stranami slabými. Pak se sice také stává, že do parlamentu se dostane kandidát, který nedosáhne nadpoloviční většiny hlasů, ale k té polovině mu schází jen několik procent.

V zemích, kde soupeří více silných politických stran se vyžaduje k vítězství většina nadpoloviční. Jestliže ji žádný z kandidátů nedosáhne, s odstupem jednoho či dvou týdnů se koná druhé kolo voleb. Druhé kolo se zúčastní pak jen dva kandidáti s největším počtem odevzdaných hlasů a vítězí ten, který v něm získá nadpoloviční většinu. Ne vždy je to spravedlivý postup, mezi druhým a třetím kandidátem je často velmi malý rozdíl hlasů a není jisté, zda by zbylí voliči raději nehlasovali pro třetího kandidáta.

Z tohoto důvodu v některých zemích se druhého kola mohou zúčastnit všichni kandidáti kola prvního a o vítězství v něm rozhoduje jen prostá většina. Mohlo by se zdát, že se na situaci ve srovnání s kolem prvním nic nemění. Není tomu tak. V období mezi dvěma koly probíhají intenzivní jednání zástupců jednotlivých stran, někteří kandidáti odstupují ve prospěch jiných, vytvářejí se volební bloky a tak nakonec je vítězný kandidát zvolen často nadpoloviční většinou a ne vždy je to ten, který získal v prvním kole nejvíce hlasů.

Možnost druhého kola otevírá volný prostor pro volební machinace, kupování hlasů ap. Aby se tomu předešlo a zároveň se volba zkrátila, lze obě volební kola spojit v jedno zavedením alternativní volby. Volič očíslovuje podle preference jednotlivé kandidáty na kandidátní listině, a to tak, že kandidát mající jeho největší důvěru je označen jedničkou. V případě, že žádný kandidát nedosáhl nadpoloviční většiny, jsou hlasy převáděny podle preferencí od nejméně úspěšných kandidátů na kandidáty úspěšnější a to tak dlouho, dokud nějaký kandidát nedosáhne nadpoloviční většiny hlasů. Zlé jazyky tvrdí, že ten nejméně úspěšnější vděčí za výhru hlasům pro outsidersy. Je tomu tak však ve všech volbách používajících dvou kol. Jen alternativní volba to činí zjevným.

Pro úplnost dodávám, že majoritním způsobem lze volit i ve vícemandátových obvodech. Volič má tolik hlasů, kolik je mandátů a každému kandidátovi může odevzdat jen jeden hlas.

Semiproporcionální systémy využívají některých prvků ze systémů majoritních, některých ze systému proporcionálního. Nejvýznamnější je volební systém používaný v Japonsku. Volič volí ve tří až pětimandátových obvodech a odevzdává jeden hlas

svému kandidátovi. Vítězí ti kandidáti, kteří dostali nejvíce hlasů. Každá strana může postavit v obvodu libovolný počet kandidátů, ale při nominaci musí dobře odhadnout svou popularitu. Postaví-li jednoho kandidáta, má velkou šanci, že bude zvolen, ale na druhé straně v daném obvodu je strana zastoupena jen jedním křeslem. Postaví-li strana nadbytečný počet kandidátů, příznivci strany mohou své hlasy na ně rovnoměrně rozložit a výsledkem je to, že strana sice dostane celkem hlasů hodně, ale žádný z kandidátů nedostane tolik hlasů, aby byl zvolen. Je to velmi účinný způsob omezení nadbytečného počtu kandidátů. Poválečný vývoj Japonska ukázal, že takovýto volební systém může vytvářet velmi akceschopný parlament a jemu odpovídající pevnou vládu.

Německá spolková republika používá smíšený volební systém. Polovina poslanců je volena v jednomandátových obvodech

majoritním způsobem, druhá polovina se volí podle systému proporcionálního zastoupení.

V příštích několika týdnech má být schválen nový volební zákon. Sestavit takový zákon není vůbec jednoduché. Musí pamatovat na všechny eventualy, které mohou nastat při volbách. Aby se jednalo o volby alespoň trochu svobodné, musí zajistit základní práva voliče. Zvláště pak právo, které bylo v posledních jednačtyřiceti letech velmi porušováno - právo na tajnou volbu. Nedávno jsem četl kanadský volební zákon. Čítá několik desítek stran a je výsledkem dlouhodobé práce mnoha zkušených právníků. To naši zákonodárci v žádném případě nestihnou a bude nejlepší, když volební zákon některé země s dlouhou demokratickou tradicí z větší části prostě opíší.

Petr Krejčí

Stanice Československo, Redakce pořadu Noční proud

Vážení,

Váš pořad poslouchám zcela náhodně a jeho první hodinu, od 23. hodiny do půlnoci, jsem slyšel pouze dvakrát: poprvé někdy počátkem ledna, podruhé 16. ledna. V obou případech se opakovalo totéž: proud naší a západní popmusic, spojovaný krátkými vstupy discjockeye, byl o půl dvanácti přerušován politickým komentářem APN. První z nich odsuzoval americký vojenský zásah v Panamě. Nevšiml jsem si, že by se sovětští nebo naši političtí komentátoři znepokojovali, když v létě Noriegovy dobrovolnické bojůvky na ulici do krve zmlátily dnešního panamského prezidenta, který brzy poté vyhrál volby a má podporu většiny obyvatelstva, a další politiky jeho strany. Ve druhém komentáři politický pozorovatel Spariak Beglov odmítl návrh Françoise Mitterranda na budoucí uspořádání Evropy, obvinil západní Evropu, že se snaží Sovětskému svazu ekonomicky diktovat, a tápal se, zda existují záruky, že sjednocené Německo nebude pro Evropu nebezpečím. Jaké záruky kdy poskytoval Sovětský svaz, který Evropu rozdělil, tři její země dodnes okupuje a ve čtyřech dalších má svá vojska, na to Spariak Beglov svá pozorování nezaměřil.

Na těchto demagogických komentářích nebylo nic mimořádného, za mimořádné však považuji, že zazněly uprostřed pořadů, ve kterých discjockey například věnoval jednu píseň vracějícím se emigrantům a liboval si, že opět může použít Martu Kubišovou. Předpokládám, že pro tuto dramaturgii máte své zdůvodnění, mně však připadá, že se jedná o cílevědomou propagandu. O půl dvanácté v noci už posluchači nemají náladu kriticky uvažovat o politice, eventuálně pracují v nějaké noční směně, jsou příjemně naladěni přátelskými větami a správným rytmem, a tak zřejmě iniciátoři pořadu doufají, že posluchačům z komentáře něco uvízne v hlavě, aniž by si někdo uvědomil, co vlastně poslouchá a zda je nutné něco takového vysílat. Tato situace, kdy řečeno reklamní terminologií, rétorika sametové revoluce prodává sovětskou propagandu, je kuriózní. Věřím, že tato nejnovější fáze technologie indoktrinace skončí dříve, než se plně rozvine, a vaše noční záškodnictví bude brzy zaraženo. Jinou možností by bylo, kdybyste ve stejné šíři a rozumnějším vysílacím čase začali vysílat například komentáře agentury Reuter.

Martin Weiss, Na Žvahově 23, 152 00 Praha 5

JEŠTĚ KE SPARTAKIÁDĚ

Jsem lékařka a v tělovýchově pracuji aktivně jako cvičitelka, funkcionářka místní venkovské TJ a jako členka pléna ZRTV okresního orgánu... Během své aktivní činnosti v tělovýchově jsem získala kvalifikace 3. tř. ZRTV a zdravotní výchovy a 2. tř. DG, a to během 20 let.

V totalitním, do této doby trvajícím systému byla zanedbána veškerá výchova. Zejména výchova tělesná. Tato zahrnuje nejen lásku k pohybovým aktivitám jako základnímu projevu a základní nutnosti zdravé populace a zdravého národa, ale hlavně vědomí a znalosti o vlastním těle, zdraví, o nutnosti jeho udržování, o pečování o sebe sama jako prevenci onemocnění. Důsledek je žalostný.

80% dětí má vadné držení těla a statisticky hodnocený zdravotní stav obyvatelstva ve srovnání s vyspělými státy katastrofální. Výsledkem jsou kardiovaskulární choroby, hypertenze, diabetes melitus, choroby pohybového systému atd., které se posunují nebezpečně do stále mladších věkových kategorií a připravují naše národní hospodářství o miliardové částky.

Moderní člověk tohoto systému se absolutně nestará o svoje zdraví, a to proto, že není k tomu vychován. Kdyby ve škole byla pravidelně tělesná výchova každý den a kdyby už od malička byla veškerá populace poučena o škodách, jaké způsobuje třeba dlouhodobé stání či sezení, nedostatek pohybu a hlavně - jak je třeba ihned od mládí tyto disbalance kompenzovat - a co je třeba dělat, aby se nemocem předešlo, byla by situace určitě jiná. Vždyť například ve Švýcarsku se z tělesné výchovy maturuje.

Československý občan ve valné většině, když se sám svou nečinností zhuntuje a ačkoliv o sebe až do těch chvil vůbec nedbal, čeká od zdravotnictví zázrak. Chce být teď hned zdravý. Od toho tady přece zdravotnictví je jako služba.

Za dobu 20 let práce v tělovýchově, kdy jsem 3x cvičila na Strahově, dvakrát nacvičila cvičenky žen či výběrových skladeb, mám tyto zkušenosti.

4 roky za cenu osobních obětí - semináře v sobotu a neděli, sbírání a hledání nových forem, agitace, přesvědčování - pracně získávám skupinu žen a dorostenek, a když se mi to konečně

poďař a cvičíme třeba i denně, přijde spartakiádní rok. Všechna má práce je jako mávnutím proutku ta tam. Ty, které potřebují pohyb jako životní nutnost, na spartakiádu nemají čas, ani si při ní nezacvičí, opouštějí tělocvičnu a přicházejí "Spartakiádnice". To jsou zájemkyně o týden v Praze a funkcionářky Svazu žen a dalších organizací, které na výzvu svých organizací projeví uvědomělost politickou a zapojí se do nácviku. A tato skupinka nacvičuje několikrát týdně - nikdo jiný se do tělocvičny nedostane, mají přednost. Před spartakiádou létají na secvičné, nácvičné a vystoupení napřed oblastní, pak okresní, krajské a konečně Praha. Hodiny tomu věnované se nedají sečíst. Skutečnost je jedna. Před spartakiádou je polovina rozhádaných manželství, po spartakiádě stoupne porodnost, potratovost, rozvodovost a tyto ženy vystupují z tělovýchovy, protože na nějaké skákání v tělocvičně nemají čas.

Ještě považují za svou morální povinnost vysvětlit, proč jsem se do tohoto procesu dostala. Malá tělovýchovná jednota nemá finanční prostředky; jednou z podmínek její činnosti, a to nejhlavnější, jsou dotace okresních orgánů, které požadují v první řadě hlavně nácvik na co největší počet skladeb podle členů.

A pak se stane, že ve 4 stupních nad nulou při deštivých a sněhových přeháňkách na oslavu májových dnů přihlíží té nacvičené nádhře funkcionáři, rodiče, široká veřejnost oblečená do zimních kabátů, v kozačkách a rukavicích, a před jejíma očima jsou nastoupeny děti vysvěčené do kratičkových rukávů, sukének a ponožek - zkrátka výběr všech cvičenců vysvěčených do cvičebních úborů - a poslouchají 20 minut hymny, projevy atd. (možná déle), třesou se zimou a celá přehlídka celoročního úsilí je dovršena závěrečnou skladbou v průtrži mračen. Dorostenky se válejí v bílých šatech a s bílými stuhami v loužích a bahně; spartakiádní štáb, v jehož kompetenci bylo vystoupení zrušit, přeložit či upravit, napíše v pondělí do krajského plátku několik řádků o hrdinství, které projevíli cvičenci.

Tak přesně proběhla oblastní spartakiáda v Libouchci v roce 1985.

Proto hlasuji ne, spartakiáda je čistě politická akce, v této době naprosto nesmyslná, a to zcela pomíjí záležitost finančních nákladů.

V Povrlech 16.1. 1990

MUDr. Klančilková

ANATOLIJ MARČENKO

Žij jako všichni

Vyjde v knižní edici Revolver revue

O CO JDE V PRAŽSKÉM MV ČSOP?

V úterý 16. ledna proběhlo mimořádné zasedání pléna městského výboru Českého svazu ochránců přírody v Praze s prioritním úkolem rekonstrukce dosavadního předsednictva. Jeho demisi požadovalo 25 ze 46 členů pléna, a tak by se mohlo zdát, že zde dochází ke klasické demokratické obrodě jako v jiných institucích. Ve skutečnosti je situace složitější, ale zároveň dobře poslouží k demonstraci obecnějších souvislostí.

Ve vedení pražského MV ČSOP se v minulých letech vytvořily dva tábory: Na jedné straně je tu frakce úzce ochrannářská, která rozvíjí svou činnost především v základních organizacích, ale přitom po léta sabotovala a dosud sabotuje aktivity širší, obecnější, i činnost mimo rámec ČSOP. Výjimkou je tu nově založená a problematická strana zelených, v níž se exponenti tohoto křídla sami angažují. Znamé je jejich sepětí se Státní bezpečností. Druhý tábor představují ti, kteří vidí budoucnost ochrany přírody jako koncepční práci, tedy ve vytváření ekologického vědomí v široké veřejnosti. Právě jejich zásluhou vychází už deset let bulletin NIKA, který přináší informace z ČSOP i fundované články s ekologickou tematikou na vysoké úrovni. Jeho budoucnost však není zcela růžová.

Již zmíněné "fundamentalistické" křídlo ochránců prosazovalo urychlenou volbu nového předsednictva MV ČSOP ještě před mimořádnou městskou konferencí, připravovanou na březen. Byl to pokus o jakýsi veletuč, jímž by se odsunulo současné vedení městského výboru a zároveň by se uchovála kontinuita praxe dosavadního sekretariátu včetně jeho brzdicích mechanismů. Tomuto aktu se podařilo zabránit a pražskou organizaci ČSOP povede až do mimořádné konference pětičlenná pracovní skupina

(všeobecně přijatá), ale další spor vznikl podle očekávání právě o NIKU.

Jako prakticky všechna podobná periodika, která se vyhýbají reklamě a inzerci, je i NIKA živa z dotací. Dotace z rozpočtu MV ČSOP činí 0,5 mio Kčs ročně (asi 1/3 celkového rozpočtu pražského MV) a formálně připadají 86. ZO, která se zabývá vydáváním NIKY a má příslušnou právní subjektivitu. Toto elegantní a rychlé řešení je trnem v oku odpůrcům, kteří demagogicky argumentovali "jak to, že ZO vydává časopis", "jak to, že jedna ZO dostává třetinu rozpočtu" apod. Nakonec se jim podařilo prosadit, že letošní dotace byla schválena prozatím pouze na první pololetí (tedy v poloviční výši).

Zde se dostáváme k jádru problému a zároveň k obecnější rovině, která se ukázala v plné šíři až se současnou vlnou demokratizace. Právě dnes se široce hovoří o odpovědnosti, zvláště pak o odpovědnosti konkrétních osob, jednotlivců, a zároveň už se nikdo nemůže vymlouvat, že "tohle nelze publikovat". V této souvislosti není cílem a účelem NIKY (a tisku vůbec) propagace, jak argumentovali někteří řečníci, ale publicita takových skutečností, které jsou v kompetenci konkrétních orgánů (státní ochrana přírody, národní výbory všech stupňů). Je totiž daleko významnější donutit tyto složky k aktivitě zveřejněním faktů, známých do té doby jen úzkému okruhu lidí, než tuto činnost suplovat vlastním, třebaš obětavým a záslužným úsilím. Drobná práce dobrovolných ochránců přírody je bezpochyby potřebná i chvilýhodná, ale z dlouhodobého pohledu je perspektivní působit na ekologické myšlení celé veřejnosti. Ať už bude složení nového MV ČSOP v Praze jakékoliv, doufejme, že si tento kontext uvědomí a bude podle toho postupovat v rozvíjení koncepční práce.

-pt-

Ve středu 24.1. v 16.00 se koná na Staroměstském náměstí v Praze demonstrace proti novele branného zákona. Demonstraci organizují Studentská stavovská unie, Nezávislé mírové sdružení a Mírový klub Johna Lennona. Upozorňujeme, že další novela branného zákona nebyla dostatečně konzultována. Obsahuje řadu nepřijatelných ustanovení, jejichž aplikace bude znamenat pouze kosmetickou úpravu dosavadního zákona. Zcela absurdně je řešena otázka náhradní vojenské služby. Podrobnosti přineseme v příštím čísle IS.

ČISTÁ JAKO LILIE

Ze zprávy Karla Urbánka přednesené 20.12. 1989 na mimořádném sjezdu Komunistické strany Československa se dozvídáme, že chyb a přehmatů, kterých se dopouštělo vedení strany po dobu více jak 40 let, bylo už tolik, že jejich částečné vylíčení v tisku dne 21.12. 1989 si vyžádalo téměř celou stranu velkého formátu Rudého práva. Tím je prokázáno, že příslušná provinění, zaměřená na bezprácné obohacování jednotlivců i celých skupin stranického aparátu, mají obrovský rozsah. V důsledku zneužívání moci k zabezpečování výhod, které si komunisté osvojili a po vzoru feudální šlechty z nich po dlouhá léta těžili.

Ve smyslu "kádrových předpokladů" obsadili všechna vedoucí místa, aby mohli neomezeně vládnout jako

samozvaní "diktátoři proletariátu". Aby mohli o všem rozhodovat, jak se jim zamane. Bez ohledu na to, zda je to ekonomicky únosné, zdravotně nezávadné a mravně přípustné. Řídili se jen tím, co vyhovovalo jejich potřebám, maskovaným proklamacemi socialistické "ideologie". Tu klidně obcházeli a podváděli celý národ. Proto nesou plnou odpovědnost za jeho znásilnění, za povšechný krach a hospodářský úpadek "rozvinuté socialistické společnosti". Rozvinuté asi jako toaletní papír, určený k tomu posloužit komunistům a dovršit jejich budovatelské dílo.

To se týká nejen předsednictva, ale i řadových členů strany, pokud z vrchnostenských výhod "vládnoucí třídy

"národa" rovněž těžili. Proto k chybám a přehmatům, o nichž věděli, 40 let mlčeli. V zájmu svém i své strany, která je s vedením sdružovala v jeden integrální celek. Proto se od něho nemůže odpoutat. Je s ním nedílně spojena, a tím také nese plnou odpovědnost za zmíněná provinění. K těm se však teď nechce hlásit po vzoru gangstera, inspirátora zločinu, který zradil svoje komplice a dal je pozavírat, aby sám unikl trestu. Aby se snadno a rychle zbavil všeho, čím se provinil a zkompromitoval.

O to se právě snaží i komunistická strana, neboť se chce - podle receptu Karla Urbánka - od chyb a přehmatů, jichž se údajně dopustilo její vedení, distancovat. Chce být čistá jako lilie a špínu hodit na jiného. Aby se mohla opět vyzbrojit a táhnout s milicemi do třídního boje. Aby mohla "znárodnit" ukořistěné majetky a trýznit jejich držitele. Všechno jen slibovat a nic neplnit. Proto se ztekla i svého vedení a hází ho teď, jako obětího beránka, přes palubu.

Tím se však své viny tak snadno a rychle nezbaví. Její počinání je nejen průhledné, ale i nečestné, neboť chyby svých přívrženců ideologicky podnítila. V důsledku proklamovaného nesmyslu, že každý musí dít pro druhého, dříve než svou práci zabezpečí sám sebe. Že musí preferovat zájem celku, dříve než poslouží své rodině. Proto vzala jednotlivcům výrobní prostředky a nahnala je do fabrik, do družstev a donucovacích pracoven podobného typu. Vzala jim půdu, řemesla, obchody i svobodná povolání, aby se o sebe nemohli starat legálně. Tím je donutila, že se o sebe starali nelegálně. Vracejí se k tomu, co je jim vlastní. Řídí se pudem, který jim vštípl všemocná a nekompromisní příroda. Z toho také vyplývá povšechný úpadek národního hospodářství.

To ovšem komunistické straně nelahodí, a proto by ráda i nadále národ oblovovala. Aby mohla i nadále poroučet nejen jemu, ale i větru a dešti. Aby se mohla vyzbrojit socialistickými vymoženostmi, včetně milicí, tajných i zjevných policistů, donašečů a fízlů. Aby mohla beztrestně zneužívat národní majetek a mamouratně ho rozdávat každému, kdo k nám přišel - třeba jen z politické vychytralosti - na žebrotu. Aby mohla stavět sjezdové paláce, luxusní hotely a rekreační areály pro vlastní potřebu, bez ohledu na to, že zejména mladí lidé nemají kde bydlet. Že musí desítky let čekat a zestárnout, než na ně dojde řada a mohou si založit vlastní domácnost. Protože na ně už nezbyly finanční prostředky ani stavební kapacity, odčerpané gigantickými a zpravidla i nesmyslnými stavbami vodních a jaderných elektráren. Bez ohledu na ekologické zájmy a beztak už poničené životní prostředí.

Zpustošili překrásný park na Letenské pláni ve prospěch obludného pomníku, který dali závratným nákladem nejen

postavit, ale také zbourat. Nejen proto, aby se nepropadl do Vltavy, jejíž břehy i celou stráž museli vybetonovat, ale i proto, že Stalin, legendární vrah nedostižného formátu, jemuž přesto pomník vystavili, vyšel z módy. Z módy vyjdou i další pomníky, které je třeba také zbourat. Právě tak jako zrušit severojižní magistrálu, kterou zavedli do srdce Prahy. Aby ji smogem otrávil a hlukem znechutili. Aby ji zneuctili jako až dosud nikdo.

Právě tak jako nejkrásnější oblasti severních Čech, které zdevastovali výstavbou uranových dolů. I výstavbou hutí na zpracování rudy tam, kde ji nenašli. Proto tam zbourali alespoň vysoké komíny, aby nečnuly jako varovná mementa až k nebi. Tak jako k němu ční i televizní věž na Žižkově, kterou bude třeba také zbourat pro její elektromagnetické záření, až začne vysílat.

To si ovšem vyžádá další závratné sumy, které spolu s tím, co už zde bylo řečeno, i s tím, na co ještě dojde řada, nezůstanou bez vlivu na naši hospodářskou prosperitu. Srovnaly ji se zemí a zanechaly za sebou jen zhoubu a spoušť. Zahnívajících bažinu, ve které se pod zátlakem rostoucích cen běžných potřeb utápí naše životní úroveň. Ve prospěch komunistické šlechty, která si nad bažinou stavěla luxusní sídla. Zásluhou politického systému, který národu vnutila, třebaže se vyznačoval pustým avanturismem i diletantstvím. Proto se nesmí už nikdy obnovit.

Vyznačoval se dodávkami zbraní a výbušnin do celého světa, i když se někdy nedostaly na místo svého určení. Například do Alžíru v době tamějšího povstání, neboť se jich Francouzi zmocňovali už na moři a posílali je s velkým zadostiučiněním ke dnu. To se děje také u nás doma, kde výsledky tvůrčí práce rukou i hlav jdou rovněž ke dnu. Ke dnu rozmařilosti komunistické strany, která nás svou nekritičností, naivitou i negramotností přivedla na pokraj záhuby. Svědčí o tom i děkovné projevy všech, kteří k nám zavítali zejména z rozvojových zemí. Tiskli nám z vděčnosti ruce, až z nich tekla krev. Ta také teče u nich doma, zásluhou našich zbraní. Aby tam přispěly k sociálnímu pokroku, když tam zvítězí komunismus.

Kdo ví, kolik leteckých katastrof, provázených ztrátami životů mnoha nevinných lidí, má československý původ. Zneužitím výbušnin, dodaných záměrně a zadarmo teroristům s plným vědomím komunistické strany. Tu má zkrvavené ruce a černé svědomí. Měla by si to uvědomit, aby se o svou další existenci už neucházela. Aby dala průchod spravedlnosti a vypořádala se s minulostí jako zločinec, který dostal za své hříchy doživotní taxu. -er-

**nezávislé
tiskové
středisko
N · T · S**

(Informační servis, vydává NEZÁVISLÉ TISKOVÉ STŘEDISKO: Michal Blažek, Jan Brabec, Marie Divišová, Jan Hrabina, Ivan Lamper, Zhyněk Petráček, Jan Ruml, Ondřej Ryčl, Jan Slovák, Jaroslav Spurný, Miroslav Šimáček, Petruška Šustrová, Jáchym Topol, Martin Weiss, Josef Zajíček.

Středisko vzniklo 18.11. sloučením redakcí REVOLVER REVUE a SPORTU. Během dvou dnů se k němu přidalo množství dobrovolných spolupracovníků, které z technických důvodů nelze jmenovat všechny, avšak bez nichž by naše práce nebyla realizovatelná. Děkujeme všem, kteří se naší práce účastní a podporují ji.

Adresa: BOLZANOVA 7, PRAHA 1, tel. 22 19 60 nebo 22 17 26, fax: 222 304)

Publikované dopisy nevyjadřují nutně stanovisko redakce.

Uzávěrka: 21.1.1990, 22.00